БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 189

31 ОКТЯБРЬ ЯКШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари! Партия ва Ҳукуматнинг совет экономикасини янада юксалтиришга, халқнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини оширишга, Ватанимизнинг қудратини ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатини амалга ошириш учун курашингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

Совхозларда пахта тайёрлаш сур'атини кескин равишда оширайлик

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати совхозларни намунали социалистик хўжаликларга айлантириш учун зарур бўлган барча тадбирларни кўрмоқдалар. Совхозлар энг янги қишлоқ хўжалик техникаси блан узлуксиз та'минланмоқда. Улар капитал қурилиш ишлари учун, ишчилар ва мутахассисларнинг маданий-маиший шароитини яхшилаш учун жуда кўп маблағ олмоқдалар. Давлат ҳарбир совхозга хўжаликни яхши бошқариш учун керакли ҳамма нарсаларни етказиб бермоқда. Мана буларнинг ҳаммаси совхозларнинг ишларини ҳар томонлама яхшилаш, барча совхозларни рентабельли, кўп товарли, намунали хўжаликка айлантириш учун жуда катта имкониятларни вужудга келтирди.

Партия ва ҳукуматимизнинг пахтакор совхозларга қилаётган кундалик ғамхўрликлари ва совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнати туфайли областимиз совхозларининг далаларида пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Илғор совхозлар мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланиб, етиштирилган мўл ҳосилни уюшқоқлик блан йиғиб-териб олмоқдалар, пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажариш учун курашиб, давлатга тобора кўп пахта топширмоқдалар.

«Малик» пахтачилик совхозининг коллективи пахтани машина блан теришда энг яхши кўрсаткичларга эришгани ва ҳосилни машиналар блан териш йиллик планини бажаргани учун Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги ва қишлоқ хўжалик ҳамда тайёрлаш ишчилари ва хизматчилари касаба союзи Республика комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди. Совхознинг мавсум иш нормасини ошириб бажарган ва ўз агрегатлари блан ҳозиргача 70—90 тонна пахта териб топширган илғор механизаторлари «Республиканинг энг яхши механик-ҳайдовчиси» деган ном олдилар. КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан илҳомланган совхоз ишчилари Улуғ Октябрь байрамини пахта тайёрлаш планини бажариш блан нишонлаш учун курашмоқдалар.

Лекин, умуман олганда область совхозларида пахта териш ва тайёрлашнинг ҳозирги сур'ати олдимизга қўйилган юксак талабларга мутлақо жавоб бермайди. Октябрь ойи тугаб, пахта йиғим-теримининг энг қизғин кунлари бирин-кетин ўтиб бораётган бўлса ҳам кўпчилик совхозларда ҳалигача иш пухта ташкил қилинмаган. Айниқса, тўртинчи ва иккинчи «Боёвут», учинчи «Далварзин», Сталин номли 17-совхоз ҳамда «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозларида пахта тайёрлаш ниҳоятда судралмоқда. Бу совхозларнинг раҳбарлари ишга яроқли барча ишчи кучларини пахта йиғим-теримига тўла сафарбар этмай, йиғим-теримнинг муваффақиятини, ҳосилнинг тақдирини ҳал қиладиган олтин кузнинг очиқ ҳаволи илиқ кунларини қўлдан бой бериб қўймоқдалар, пахта териш машиналаридан тўлиқ фойдаланмаётирлар. Биргина «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозида 30 процентга яқин ишчи, 10 та машина йиғим-теримга қатнашмаётир.

Тўртинчи «Боёвут» совхозининг директори Назаров, партия ташкилотининг секретари Мавлонов ўртоқлар пахта тайёрлашдаги қолоқликни тугатиш чораларини кўрмаётирлар, барча кучларнинг йиғим-теримга сафарбар этилишини, терим машиналарининг тўла ишга солинишини та'минламаётирлар. Бу совхозда 100 та пахта териш машинасидан шу кунларда фақат 30 тасигина ишлатилмоқда. Буларнинг ҳам иш унуми ниҳоятда паст. Совхоз раҳбарлари теримчи ва механик-ҳайдовчиларнинг унумли ишлашлари учун тегишли шароит яратиб бермаганлар. Улар ишчилар ўртасида жонли ташкилий иш олиб бориш ўрнига, кўпинча мажлисбозлик, ва'дабозлик блан шуғулланмоқдалар. Совхоз раҳбарларининг иш услубида жуда чуқур томир ёйган мажлисбозлик практикаси омма орасида жонли ташкилий иш олиб боришга имкон бермаётир. Бу совхознинг пахта тайёрлашда областьда энг оркада судралиб қолаётганлигига ҳам сабаб ана шу.

Область совхозларида пахта териш ва уни давлатга топширишда фавқулодда бир вазият юз берган ҳозирги пайтда пахта йиғим-теримига раҳбарлик қилишда кескин бурилиш ясаш, пахта тайёрлаш сур'атини ошириш — совхоз директорлари, партия ташкилотлари ва ишчилар комитетлари ҳамда барча мутахассисларнинг энг муҳим, жанговар вазифасидир.

Теримчи ва механик-ҳайдовчи — пахта йиғим-теримида марказий фигура, ҳал қилувчи кучдир. Давлатга ҳар куни топширилаётган пахтанинг миқдори, процентнинг ошиши уларнинг самарали меҳнатига боғлиқдир. Шунинг учун теримчи ва механик-ҳайдовчиларнинг унумли ишлашлари учун зарур бўлган барча шароитларни яратиб бериш керак. Маданий-маиший хизматни яхшилаш, далада иссиқ овқат ташкил қилиш, теримчиларнинг иш ҳақларини ўз вақтида бериб бориш, болалар боғчалари ва яслиларининг ишларини яхши йўлга қўйиш меҳнат унумини оширишнинг муҳим омилларидан биридир.

Пахта йиғим-теримида ҳозирги кунларнинг ҳарбир соати ғанимат. Ҳозирги кунда бир соатда қилинадиган иш бундан буён бирнеча соат ва ҳатто бир кунга ҳам чўзилиб кетиши мумкин. Пахта териш ва тайёрлашда кескин бурилиш ясаш учун барча куч ва моддий-техника воситаларини тўла ишга солиб, бу ғанимат кунларнинг ҳарбир соати ва минутидан унумли фойдаланиш керак.

Йиғим-терим ишларининг муваффақиятли ўтиши совхоз партия ташкилотларининг партия кучларини ишлабчиқаришга тўғри тақсим қилабилишига, оммавий-сиёсий ишларнинг ва социалистик мусобақанинг намунали уюштирилишига, ҳарбир коммунист ва ҳарбир совхоз ишчисини мамлакатни пахта блан та'минлаш учун шахсан жавобгар бўлиш руҳида тарбиялашга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Совхоз партия ташкилотлари пахта йиғим-теримининг ҳозирги мас'улиятли ва ҳал қилувчи кунларида ўзларининг ташкилотчилик ва ташаббускорлик фаолиятларини янада оширишлари, ҳарбир коммунистнинг пахта теришда қатнашиб, шахсий намуна кўрсатишига эришишлари керак. Ҳали кўпчилик совхозларда коммунист ва комсомолларнинг талайгина қисми иккинчи даражадаги ишлар блан банд бўлиб, пахта теримида бевосита қатнашмаётир. Бундай практикани бутунлай қоралаш керак.

Областимиз пахтакорлари бу йил мамлакатга 500 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Бу пахтанинг қарийб бешдан бир қисми пахтакор совхозларнинг зиммасига тушади. Совхоз далаларида ана шу мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилган, лекин ҳали ҳосилнинг ярмиси териб олинган эмас. Вазифа — беғамлик ва бепарволик кайфиятларига, ўринсиз баҳоналарга узил-кесил хотима бериб, пахта йиғим-теримидаги қолоқликни тез кун ичида тугатишдан, йил бўйи тер тўкиб етиштирилган мўл ҳосилни ёғин-чочинга қолдирмай, қисқа муддатда уюшқоқлик блан йиғиб-териб олиш ва давлатга топширишдан иборатдир.

Совхозлар маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг доимий, жиддий ёрдамига муҳтождирлар. Совхозларда пахта йиғим-теримини уюшқоқлик блан ўтказиш вазифалари уларга конкрет раҳбарлик ва амалий ёрдамни кучайтиришни талаб қилади. Броқ, ба'зибир район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари бу масалага етарли э'тибор бермаётирлар Республика Совхозлар министрлиги ҳам (министри ўртоқ Жалилов) совхозларда пахта тайёрлашни тезлатиш учун шошилинч тадбирлар кўрмаётир. Ховос район партия комитетининг секретари Мирдадаев ва район ижроия комитетининг раиси Бойботиров ўртоқлар райондаги «Боёвут» группаси совхозларига деярлик бормайдилар, совхозлардаги ҳақиқий аҳволни яхши билмайдилар, уларнинг ишларига амалий ёрдам бермаётирлар.

Шуни унутмаслик керакки, совхозлар пахта тайёрлаш планини бажаргандан кейингина район планини бажарган ҳисобланади. Шундай экан, совхозларда пахта тайёрлаш сур'атини кескин равишда ошириш ва планни тезроқ бажариш учун район ташкилотлари ҳам қизиқишлари керак. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари совхозларнинг иши блан яқиндан шуғулланишлари, йиғим-теримдаги қолоқликни тугатишда уларга амалий ёрдам беришлари керак.

Совхозларда пахта тайёрлаш сур'атини кескин равишда ошириш ва мамлакатга тобора кўп пахта топшириш учун курашайлик!

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 30 ОКТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН

М А' Л У М О Т

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Сирдар'ё	1,09	82,17	Ховос	1,17	62,87
Мирзачўл	1,00	80,78	Янгийўл	1,19	59,67
Верхне-волинск	1,07	77,77	Қуйичирчиқ	1,78	57,06
Гулистон	0,91	74,99	Октябрь	0,85	56,16
Оржоникидзе	1,17	71,78	Бекобод	0,79	56,05
Юқоричирчиқ	1,32	71,02	Оҳангарон	1,00	54,44
Калинин	1,29	69,68	Пискент	0,88	52,77
Чиноз	1,00	64,13	Ўртасарой	1,08	49,98
Оққўрғон	1,06	63,88	Ўртачирчиқ	0,87	48,35
Бўка	1,01	63,85	Паркент	1,12	45,05

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 30 ОКТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН

МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
«Малик»	1,19	89,83	Иккинчи «Боёвут»	2,22	60,33
Сталин номли 16—совхоз	1,27	78,72	Сталин номли 17—совхоз	1,12	58,58
Биринчи «Далварзин»	0,80	65,72	«ЎзССР бешйиллиги» совхози	1,78	57,06
Биринчи «Боёвут»	1,18	65,42	Учинчи «Далварзин»	0,83	53,25
Учинчи «Боёвут»	1,06	64,32	Тўртинчи «Боёвут»	0,93	49,85
Иккинчи «Далварзин»	1,14	62,57			

Улуғ Октябрьнинг 37 йиллиги шарафига

☆

Байрам вахтасида

Тошкент трамвай-троллейбус трестига қарашли 2-нчи депо ишчи ва хизматчилари Октябрьолди социалистик мусобақасига қўшилиб, йиллик давлат топшириғини ошириб бажариш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

Депо ишчилари партиямиз Чақириқларидан руҳланиб, меҳнат унумини кун сайин ошириб бормоқдалар. Қуючи Иноғомов, дурадгорлардан Муҳитдинов, Сиротинкин, слесарь Камолов сингари ўнлаб ишчилар шу кунларда кундалик топшириқни 200 — 230 процентга етказиб бажараётирлар.

Шунингдек, трамвай паркининг Ҳ. Муҳамаджонов, Е. Сутормина, С. Иброҳимов сингари ўнлаб ишчилари йиллик планни ортиғи блан бажариб, ҳозир 1955 йил ҳисобига ишлаётирлар.

Р. ШОҒУЛОМОВ.

Сабзавот, картошка маҳсулотлари топшириш плани ошириб бажарилди

МОЛОТОВ ҚИШЛОҒИ. (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**). Генерал Раҳимов номли колхоз а'золари Улуғ Октябрь 37 йиллиги ва Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллиги шарафига социалистик мусобақани тобора кучайтириб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Колхоз далаларида картошка, сабзавот экинлари ҳосилини йиғиб олиш қизғин бораётир.

Калинин районида илғор бўлган юқори ҳосилли бу колхоз давлатга картошка, сабзавот маҳсулотлари топшириш йиллик планини муддатидан олдин ошириб бажарди. МТС бажарган иш учун натура ҳақи топшириб бўлинди. Савдо ташкилотларига 184 тоннадан ошиқ картошка, 350 тоннага яқин сабзавот ва полиз маҳсулотлари сотилди.

Давлат мажбуриятларига 500 тоннадан ошиқроқ картошка, помидори, карам ва бошқа маҳсулотлар топширилди.

Сотиш йўли блан маҳсулот топшириш давом этмоқда. Чорвачилик маҳсулотлари топшириш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди. Колхоз давлатга 124 центнер гўшт, 147 центнер сут, 37 центнер юнг ва бошқа маҳсулотлар топширди.

Колхоз савдоси йўли блан шаҳар меҳнаткашларига маҳсулотлар сотиш ҳам ташкил қилинган. Колхоз дўконларида 700 тоннадан ортиқ картошка, 1207 тоннадан ошиқроқ сабзавот маҳсулотлари сотилди.

Меҳнат унуми ошмоқда

Тошкентдаги «Қизил олов» артели шаҳримиздаги йирик артеллардан бири ҳисобланади. Артель ишчилари шу кунларда КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларига жавобан ишлабчиқаришда юқори кўрсаткичларга эришиш учун меҳнат вахтасида туриб, астойдил ишламоқдалар. Улар пахта териш машиналари учун бункерлар ва бошқа хил қишлоқ хўжалиги асбоб-ускуналари ишлаб чиқаришни ҳарқачонгидан ҳам кўпайтирмоқдалар.

Октябрь ойи топшириғини муддатидан бирнеча кун илгари бажарган ўртоқ Содиқов бошчилигидаги механика цехи ишчилари ҳозир ноябрь ойи ҳисобига маҳсулот бермоқдалар. Цехнинг Цибезов, Бадигов, Тимофеев сингари илғор ишчилари кундалик нормаларини 200—230 процентга етказиб адо этмоқдалар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Москвада тантанали йиғилишлар

Москвада меҳнаткашларнинг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 37 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишлари бўлиб ўтмоқда.

29 октябрьда байрам тусида безатилган «Красний луч» клубида Киров районидаги партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вакиллари тўпландилар. Умумхалқ байрами — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги тўғрисида КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари ўртоқ Поликарпов доклад қилди. Куйбишев райони меҳнаткашлари шаҳар Пионерлар уйида тантанали йиғилиш ўтказдилар. Йиғилишда бир мингдан ортиқ киши қатнашди.

Шунингдек пойтахт корхоналарида ҳам тантанали йиғилишлар ва кечалар бўлиб ўтди.

(ТАСС).

АМУДАР'ЕДА ЖАДАЛ УСУЛДА ЮК ТАШИШ

ХЎЖАЙЛИ, (Қорақалпоғистон АССР), (ЎзТАГ). Амудар'ё дар'ёчилари халқ хўжалиги юкларини ташишни тезлаштирмоқдалар. «Молотов» пароходининг экипажи соатлик графикни жорий қилди. Экипаж Керки — Учсой участкасида муддатидан 5—6 соат илгари қатнамоқда. Машинага яхши қараш ва ундан тўғри фойдаланиш натижасида кейинги бир ярим ой ичида 75 тоннадан кўпроқ ёқилғи тежалди. Пароход командаси трюмларга юкларни зич жойлашни кенг қўлланиб ва рейслар вақтини қисқартириб, юк ташиш йиллик планини муддатидан илгари бажарди.

«Дзержинский», «Энгельс», «Смидович» пароходлари ва бошқа кемаларнинг экипажлари навигация планларини муддатидан илгари бажардилар.

Дар'ёчилар КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларини ғоят баланд руҳ блан кутиб олдилар. Улар Амудар'ёда навигация охиригача пландан ташқари минглардча тонна халқ хўжалиги юкларини ташиб бериш мажбуриятини олдилар.

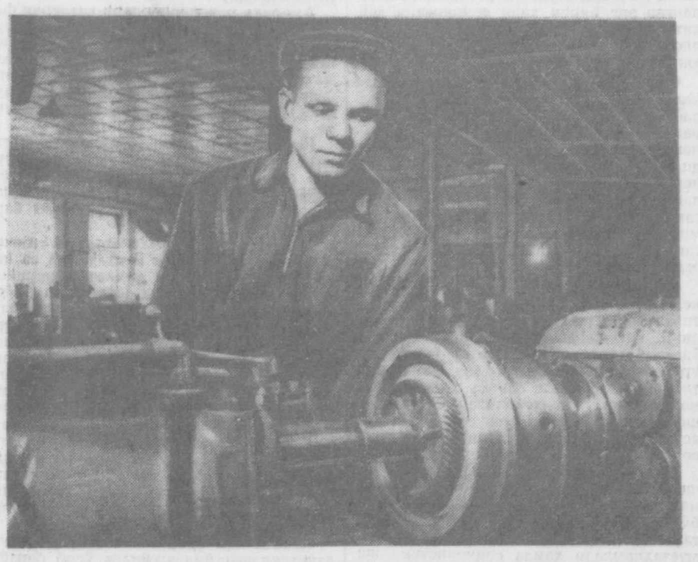

Суратда: Тошкентдаги 2-нчи авторемонт заводи механика цехининг токари ўртоқ **В. П. Новокшчеков.** У кунлик топшириқни 220 процентга етказиб бажармоқда ва нуқул а'ло сифатли детальлар ишлаб бермоқда.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Тошкентдаги 2-нчи авторемонт заводининг илғор ишчиси, слесарь, И. Вазеркин байрамолди меҳнат вахтасида туриб, кундалик смена топшириғини 300 процентга етказиб бажармоқда.

Суратда: ўртоқ **И. Вазеркин** иш устида. **И. Глауберзон** фотоси.

Янги бетон заводи

Олмалиқ шаҳри кун сайин обод ва кўркам бўлмоқда. Шаҳарда тобора кўплаб янги-янги уй-жойлар, мактаб, туғруқхона ва бошқа хил муассасаларнинг бинолари қад кўтармоқда.

Шаҳардаги 5-нчи қурилиш бошқармасининг коллективи умумхалқ байрами — Октябрьнинг 37 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб, катта муваффақиятга эришди. Қурувчилар янги бетон заводи қурилишини муддатидан илгари битказиб, фойдаланишга топширдилар.

Бетон заводи энг янги техника ютуқлари асосида ускуналанган. Корхонадаги ҳамма оғир иш процесслари механизмлар ёрдами блан бажарилади. Бу механизмларнинг ҳаммаси автомат усулида бошқарилади. Завод бир кеча-кундузда 3 минг кубометр бетон ишлаб чиқаради.

Бу янги корхонани қуришда ўзаро мусобақа асосида ишлаётган Гриднев ва Литовко ўртоқлар бошлиқ бригада а'золари энг яхши кўрсаткичларга эришдилар. Ҳариккала бригада қурилишда поток методини муваффақият блан қўллаб, июль ойидаёқ 1954 йил учун белгиланган топшириқни бажарди. Шу кунларда ҳариккала бригада а'золари 1955 йилнинг апрель ойи ҳисобига ишламоқдалар.

Н. ГОРОДНИЧЕНКО.

Машинасозлар пахтакорларга ёрдам бермоқдалар

«Ташсельмаш» заводининг ишчилари Янгийўл районидаги биринчи МТС механизаторлари блан анча вақтлардан буён дўстлик алоқаси қилиб келадилар. Машинасозлар станцияга доимий равишда ёрдам бериб келмоқдалар.

Пахта йиғим-терими олдидан завод ишчилари ва мутахассисларидан иборат бригада МТСга бориб, станция мастерскойида янги машиналарни монтаж қилишда ёрдам берди. Корхонада СХМ—48 пахта териш машиналаридан 39 тасини модерлаштириш учун узельлар ва детальлар тайёрланди. Завод ходимлари пахта териш агрегатларидан фойдаланиш ва машиналарни профилактика ремонт қилиш масалалари юзасидан механизаторларга жуда кўп фойдали техника тавсиялари бердилар.

Корхона жамоатчилиги ва ма'мурияти биргина бу МТСга ёрдам бераётгани йўқ. Завод Сирдар'ё ва Мирзачўл районларидаги иккинчи МТСларга ҳамда бошқа машина-трактор станцияларига кўчма мастерскойлар юборди. Бундай мастерскойларнинг ҳарбири машиналарни ремонт қилиш учун детальлар, турли хил асбоблар, сварка аппарати — ҳуллас пахта териш машиналарини далада ремонт қилиш учун зарур бўлган ҳамма нарсалар блан та'минлайди.

Завод колхозларга ҳам амалий ёрдам кўрсатаётир. Заводнинг бирқанча автомашинаси колхозлардан тайёрлаш пунктларига пахтани ташиб келишда ишламоқда. Завод цехларида газ блан ишлайдиган пахта сушилкалари учун бир мингдан ортиқ узель комплектлари ва детальлар тайёрланди. Ҳосил терими бошидан буён оталикда бўлган Октябрь районидаги Сталин номли колхозга корхона ишчилари ва хизматчилари мунтазам равишда юборилмоқда. Улар ҳозиргача неча ўнларча тонна пахта тердилар. Корхонанинг ходимларидан Демидова, Иванова, Глухова ва бошқалар айниқса намуна кўрсатиб, ҳар куни 65 — 70 килограммдан пахта термоқдалар.

Корхона партия ва касаба союз ташкилотларининг вакиллари оталикдаги МТС ва колхозларда энг яхши механизаторлар ва пахтакорларнинг тажрибасини пропаганда қилишда ёрдам бермоқдалар. Завод партия ташкилотининг агитаторлари қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида суҳбатлар ўтказмоқдалар, дала шийпонларида «Молния» варақалари чиқаришда қатнашмоқдалар. Завод клуби бадиий ҳаваскорлик коллективлари пахтакорлар ва механизаторлар учун мунтазам суратда концертлар қўйиб бермоқдалар.

(ЎзТАГ).

Чақириқлардан илҳомланиб

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги муносабати блан чиқарган Чақириқлари Чирчиқ шаҳридаги саноат корхоналарининг ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимларини меҳнатда янги ғалабаларга илҳомлантирмоқда.

«Средазхиммаш» заводининг кўп сонли коллективи Октябрь байрами шарафига олган оширилган мажбуриятни бажариш учун барча имкониятларни ишга солмоқда. Корхонадаги цехлар ўртасидаги мусобақа тобора қизитилмоқда. 1-нчи қозон цехининг коммунист ўртоқ И. Чепульский мастерлик қилаётган электр пайвандчилар, қуюв цехининг коммунист ўртоқ Х. Галяутдинов бошчилик қилаётган қуючилар, участкасининг ишчилари байрамолди вахтасида ишлаб, юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. Улар кундалик нормаларини 200-250 процент қилиб бажармоқдалар.

Корхонанинг бошқа цехларида ҳам байрамолди мусобақаси кенг қулоч ёймоқда. Цех агитаторлари ишчиларга КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларини баланд овоз блан ўқиб бермоқдалар.

Корхонада илғорлар қатори тобора ўсиб бормоқда. Шу йилнинг тўққиз ойи ичида завод бўйича 530 ишчи бирярим — икки йиллик нормаларини бажариб қўйди.

М. МИРАЗИМОВ.

Энг яхши теримчилар мукофот олмоқдалар

МОЛОТОВО. 30 октябрь. (ЎзТАГ). Ўртасарой районидаги Будённий номли колхозда теримчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш яхши уюштирилган. Пахта теришда нормани ошириб бажараётган кўпгина колхозчилар мунтазам суратда пул мукофоти олиб келмоқдалар.

Кейинги 10 кун ичида учинчи бригаданинг теримчиларидан Мунавар Умарова, Зеби Тўйчиева ва бошқалар хирмонга деярлик икки тоннадан пахта топширдилар. Улар ҳар куни 190 — 200 килограммдан пахта термоқдалар. Нормадан ташқари терилган пахта учун мукофот тариқасида деярлик 300 сўмдан ҳақ тўланди.

Колхознинг бошқа бригадаларидаги теримчилар ҳам нормани анча ошириб бажараётирлар. Колхоз правлениеси йиғим-терим кампанияси бошлангандан буён пахтакорларга мукофот тариқасидаги на 60 минг сўм тўлади.

Қишлоқ механизаторларининг маслаҳати блан

ЧИРЧИҚ, (ЎзТАГ). «Чирчиқсельмаш» заводининг коллективи корхонада ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалик машиналарини ишлатувчи машина-трактор станциялари блан доимий алоқа қилиб туради. Яқинда бир группа инженер-конструкторлар Кустанай областидаги Озерний МТСига бориб келдилар. Улар бу МТС да С—11 ва С—18 сцепкаларининг қандай ишлаётганини кўрдилар. Инженерлар заводга қайтиб келганларидан кейин, сцепкалар конструкциясига қишлоқ механизаторларининг мулоҳазалари асосида бирқанча ўзгартишлар киритдилар: ғилдиракларнинг чидамлиги оширилди, втулкалар чанг ва қум кириб қолишидан ҳимоя қилинди. МТС ходимларининг маслаҳати блан машинасозлар ҳозир пол олучи культиваторларни ва ўғит солучи культиваторларни такомиллаштирмоқдалар.

Пойафзалчилар муваффақияти

Тошкентдаги 1-нчи пойафзал фабрикасининг ишчилари аҳолининг тобора ортиб бораётган талабларини қондириш учун сифатли ва кўркам маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Фабрика ишчилари Улуғ Октябрь революциясининг 37 йиллигини муносиб совғалар блан кутиб олиш учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф блан бажармоқдалар. Фабрика ишчилари инженер-техник ходимлари барча имкониятлардан унумли фойдаланиб, 9 ойлик ишлабчиқариш планини ялпи маҳсулот бўйича 104,5 процент, товар маҳсулоти бўйича 103,5 процент қилиб бажардилар. Пландан ташқари 7 миллион сўмга яқин маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Ишчилардан М. Галимова, Х. Аҳмаджонов, А. Отажонов ва М. Сивинцев ўртоқлар аҳоли талабига жавоб берадиган а'ло сифатли маҳсулот ишлабчиқариш блан бирга кундалик нормаларини 2—3 ҳисса ошириб бажармоқдалар.

Фабрикада меҳнат унумини оширишда рационализаторлар катта ҳисса қўшмоқдалар. Улар пойафзалнинг кўркам, пишиқ ва чидамли бўлишини та'минловчи янги-янги таклифларни киритмоқдалар. Масалан, 6-нчи цех ишчиси В. Сатторов пойафзалга ранг бериш, 4-нчи цех ишчиси Темирбоев ишлабчиқаришдаги 2 процессни бир процессда бажариш йўлини топиб, иш вақтини икки бараварга қисқартишга муваффақ бўлди.

ЗИЕМУҲАМЕДОВА.

Партия Чақириғига амалий иш блан жавоб бермоқдалар

Шу кунларда Тошкентдаги Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг барча цехларида, смена ва бригадаларида ишлар ҳарқачонгидан ҳам қизғин тус олган. КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан ғоят руҳланган завод ишчилари ва инженер-техник ходимлари қишлоқ хўжалигимизни янада ривожлантириш учун кўплаб машиналар ва турли хил запас қисмлар ишлаб чиқариш мақсадида байрамолди социалистик мусобақасини кун сайин авж олдирмоқдалар.

Цехлараро мусобақада қуюв цехининг коллективи олдинда бормоқда. Цехнинг Ш. Қосимов бошчилигидаги смена ишчилари нормадаги 2400 ўрнига 3000 — 3200 қолипга деталь қуймоқдалар.

Шунингдек учинчи темирчилик-пресс цехи, запас қисмлар ишлабчиқарувчи 7-нчи цех коллективлари ҳам меҳнат вахтасида самарали ишламоқдалар. Учинчи цехнинг А. Тошпўлатов бошлиқ тайёрлов участкаси, 7-нчи цехнинг Иван Решетов бошлиқ слесарьлик участкаси ва Иван Лесних бошчилигидаги механика участкаси ишчилари партия Чақириқлари э'лон қилинган кундан бошлаб смена нормаларини 200 — 250 процентдан бажараётирлар. А. Аҳмедов, А. Кузьмина, Кузнецова ва Ш. Шоюнусов каби ўртоқлар кундалик топшириқни 2,5 — 3 ҳисса ошириб бажариб, коллектив ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

И. ЗОКИРОВ.

ОҲАНГАРОНДА ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ

ОҲАНГАРОН. (ЎзТАГ). Оҳангарон шаҳрида кенг миқ'ёсда қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Бу йил шаҳарда архитектура жиҳатидан чиройлик безатилган икки қаватли бешта уй-жой биноси, Маданият саройи, ўрта мактаб, амбулатория, бирнеча магазин, ошхона ва болалар муассасалари учун бинолар фойдаланиш учун топширилди.

Якка тартибда уй-жой қурилиши айниқса кенг авж олди. Цемент заводи ишчиларидан — З. Гиззатуллин, И. Баранов, Л. Егоров ва бошқаларнинг оилалари янги уйларга кўчиб чиқдилар. Улар томорқа участкаларига мевали ва манзарали дарахтлар ўтқаздилар. Шу корхонанинг бошқа ишчилари ҳам ўзларига уй-жойлар қурмоқдалар.

Совет кўчасида бинолар қурилиши тез сур'атлар блан амалга оширилмоқда. Яқиндагина бу кўчада бирнеча бино бор эди, холос. Эндиликда кўчанинг ўнг томонида ўнларча уй-жойлар қурилаётир. Бу биноларни «Ўзбекуголь» трестининг ишчилари давлатдан олинган маблағ ҳисобига қурмоқдалар.

Улуғ Октябрьнинг халқаро аҳамияти

Совет халқи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллигини коммунистик қурилиш соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришилган бир шароитда нишонламоқда. Бу шонли кунни Совет Иттифоқининг халқлари блан биргаликда халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашлари ва бутун прогрессив инсоният нишонламоқда.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси кишилик тарихида янги даврни — капитализмнинг ҳалокати ва коммунизмнинг тантанаси даврини очиб берди. Октябрь революцияси капиталнинг энг йирик мамлакатларидан бирида жаҳон империализми фронтини ёриб ўтиб, жаҳон империализми асосларини ларзага келтирди, дун'ёни икки системага — капиталистик системага ва социалистик системага ажратиб юборди.

Октябрь революциясининг ғалабаси натижасида вужудга келган Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи бутун дун'ё меҳнаткашлари учун қудратли жозиба марказига, халқларга озодлик ва бахт йўлини ёритиб берувчи маш'алга айланди.

Октябрь революциясининг халқаро аҳамияти яна шундан иборатки, у мустамлака ва қарам мамлакатларда империализм асосларига зарба берди, мустамлакаларда революция даврини, империализм томонидан асоратга солинган Шарқ халқларининг кенг миллий-озодлик ҳаракати даврини очиб берди.

Октябрь вужудга келтирган Советлар республикаси ўзининг дун'ёга келган дастлабки кунларидан бошлабоқ барча капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг хайрихоҳлигига ва меҳри-муҳаббатига сазовор бўлди. Бу хайрихоҳлик ва меҳр-муҳаббат Совет Россияси халқларининг четэл ҳарбий интервенциясига қарши олиб борган курашига капиталистик мамлакат ишчилари томонидан берилган ёрдамда айниқса яққол намоён бўлди. Франция, Англия ва бошқа мамлакатларнинг ишчилари интервентларга юбориш учун мўлжалланган ҳарбий қурол-аслаҳаларни юклашдан бош тортдилар, ҳамма ерда «ҳаракат комитетлари» тузилди. «Россиядан қўлингни торт!» деган шиор остида оммавий митинглар ва намойишлар бўлиб ўтди. Барча мамлакат ишчи ва деҳқонларининг кардошларча ёрдамидан мадад олган СССР халқларининг қаҳрамонона кураши натижасида бутун дун'ё меҳнаткашларининг социалистик ватани сақлаб қолинди.

Тинч социалистик қурилиш йилларида мамлакатимизнинг ишчилари, меҳнаткаш деҳқонлари ва интеллигенцияси озод қилинган халқ капиталистларсиз ва помешчикларсиз яшайолиши мумкинлигини, давлатни муваффақиятли идора қилиши мумкинлигини ва фақат халқгина янги турмушнинг чинакам ижодчиси эканлигини амалда исбот қилдилар.

Совет халқи эксплуататор синфлардан ва кишининг киши томонидан эксплуатация қилинишидан, иқтисодий кризислар ва ишсизликдан, меҳнаткашларнинг қашшоқлиги ва хонавайронлиги каби ижтимоий офатлардан озод бўлган социалистик жамиятни дун'ёда биринчи бўлиб қуриб, бутун дун'ё меҳнаткашларининг ўз кучига ишончини мустаҳкамлади ҳамда уларни ўз озодлиги учун курашга илҳомлантирди.

Совет ижтимоий ва давлат тузумининг қудратли ва енгилмас кучи Улуғ Ватан уруши йилларида жуда яққол намоён бўлди. Коммунистик партия раҳбарлик қилаётган совет халқи фашист босқинчиларга қарши курашда қаҳрамонлик, фидокорлик ва мардлик му'жизаларини кўрсатди, ўз Ватанининг озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилди ҳамда Европа ва Осиё халқларини фашист асоратига тушиб қолиш хавфидан қутқарди.

Иккинчи жаҳон уруши натижасида империализм позициялари янада заифлашди, социализм фронти эса янада кенгайди ва мустаҳкамланди. Империалистик лагерьдан Европа ва Осиёдаги бирқанча давлатлар ажралиб чиқди ва бу давлатларда халқ демократияси тузуми қарор топди.

Польша ва Чехословакия, Румыния ва Венгрия, Болгария ва Албания халқлари Совет Иттифоқининг тарихий ғалабалари натижасида вужудга келган қулай вазиятдан фойдаланиб, ўз мамлакатларидаги капитализм ҳукмронлигига барҳам бердилар ҳамда социалистик қурилиш йўлига кирдилар. Германия Демократик Республикасининг тузилиши каби энг муҳим фактор Европа тарихида бурилиш пункти бўлди. Ҳозир ГДР бутун немис халқининг тинчликсевар демократик кучларининг таянчидир. Немис халқи ўз ватанини бирлаштиришда, бир бутун, мустақил, тинчликсевар ва демократик Германияни вужудга келтиришда ГДР дан умидвордир.

Корея Халқ Демократик Республикасининг меҳнаткашлари Америка агрессорларига қарши олиб борилган қаттиқ курашда ўзларининг янги турмуш қуриш ҳуқуқларини сақлаб қолдилар. Вьетнамнинг қаҳрамон халқи француз мустамлакачиларига қарши ўз озодлиги ва мустақиллиги учун узоқ давом этган курашда ғалаба қозонди.

Хитой Халқ Республикасининг, я'ни ишчи ва деҳқонларнинг иттифоқига асосланган энг йирик халқ демократик давлатининг тузилиши Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинги энг буюк воқиадир.

Осиёнинг энг катта мамлакатида халқ революцияси қозонган тарихий ғалаба империализм системасига яна бир раҳна солди ва империализмнинг мустамлака системасига қақшатғич зарба берди. 600 миллионли хитой халқининг империализм ва феодал реакцияси зулмидан озод қилиниши блан Осиёнинг эзилган халқлари ўзларининг озодлик ва миллий мустақиллик учун олиб борадиган курашларида янги қудратли таянчга эга бўлдилар.

Хитой Халқ Республикаси вужудга келгандан буён ўтган беш йил ичида Хитойда жуда катта ислоҳотлар ўтказилдики, натижада мамлакатнинг қиёфаси ўзгариб кетди. Ер ислоҳоти ўтказилди, урушда вайрон бўлган халқ хўжалиги тикланди. Ҳозирги вақтда хитой халқи мамлакатни индустриялаштириш ва қишлоқ хўжалигини социалистик асосда аста-секин қайта қуришдан иборат улуғвор программани амалга оширмоқда.

Хитой Халқ Республикасининг биринчи, чинакам демократик Конституциясининг қабул қилиниши жуда катта воқиа бўлди. Бу Конституция хитой халқининг тарихий ғалабаларини қонун йўли блан мустаҳкамлади ҳамда социалистик жамият қуриш вазифасини э'лон қилди.

Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва бошқа халқ демократияси мамлакатлари ҳозирги вақтда 900 миллион кишини ўз ичига олган қудратли социалистик лагерьни ташкил қилдилар.

Совет мамлакатининг 37 йил ичидаги тараққиёт тарихи тинчликни ҳимоя қилишда, озодлик ва халқлар мустақиллигини империализм ҳужумидан сақлаб қолишда мамлакатимизнинг жуда катта роль ўйнаганини кўрсатади. Совет ҳокимияти э'лон қилинган биринчи куниёқ, 1917 йил 7 ноябрьда Советларнинг иккинчи Бутунроссия с'езди ўзининг халққа қилган мурожаатида «Совет ҳокимияти барча халқларга дарҳол демократик сулҳ тузишни таклиф қилади» деб баён қилган эди. 8 ноябрьда Советлар с'езди сулҳ тўғрисидаги В. И. Ленин томонидан ёзилган тарихий декретни қабул қилди.

Ундан кейинги йилларда ҳам Совет Иттифоқи Октябрь революцияси принципларига содиқ бўлиб қолди ҳамда барча ва ҳар қандай уруш оловини ёқувчиларга қарши тинчлик иши учун оғишмай кураш олиб борди. Ҳозирги вақтда халқ демократияси мамлакатлари ҳам Совет Иттифоқи блан биргаликда тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун актив кураш олиб бормоқдалар. Европа халқ демократияси мамлакатлари Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги ҳамда халқаро ҳаётнинг бошқа асосий масалалари юзасидан совет таклифларини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар. Хитой Халқ Республикаси Узоқ Шарқда ва бутун дун'ёда умумий тинчликни ҳимоя қилиш ишига жуда буюк ҳисса қўшмоқда. Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва Корея Халқ Демократик Республикасининг тинчликни сақлаш учун қилган ҳаракатлари туфайли Кореяда яраш тўғрисида битимга эришилди, Вьетнамдаги урушни тўхтатиш тўғрисида Женва битими имзоланди.

Броқ, СССРнинг тинчликни сақлаш бобидаги ташаббуси АҚШ реакцион доираларининг тўғридан-тўғри қаршилигига дуч келмоқда. АҚШнинг ҳукмрон доиралари турли-туман бекик ҳарбий блоклар ва группировкалар тузиш, бир мамлакатларни иккинчи мамлакатларга қарши қўйиш, герман ва япон империализмини тиклашдан иборат халққа қарши сиёсатни юритмоқдалар.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин АҚШ бутун капиталистик дун'ёга раҳбарлик қилиш ролини ўз қўлларига олажакларини ва шунингдек жаҳонга ҳоким бўлиш тўғрисидаги ўз да'воларини мақтанчоқлик блан баён қилдилар. Улуғ Ленин Америка империализмининг айниқса хавфли эканлиги ҳақида ўз вақтида огоҳлантириб ўтган эди. У, АҚШ демократияси ниқоби остида «...ҳамма майда ва кучсиз халқларни бўғаётган, бутун дун'ёда реакцияни тиклаётган, ...энг реакцион, энг қутурган» (Асарлар, 28 том, 197 бет) империализм яширинганлигини кўрсатиб ўтган эди.

Лениннинг бу сўзлари Америка империализмининг ҳозирги ҳолатини бекиёс даражада яхши характерлаб беради. Худди шу АҚШ империалистлари «зўравонлик сиёсати»ни амалга ошириб, майда ва кучсиз халқларни ўзларига бўйсундиришга интилмоқдалар, бутун дун'ёда халққа қарши реакцион режимларни ўрнатишга уринмоқдалар, ўз мамлакатида эса буржуа демократик эркинликларнинг сўнгги қолдиқларини ҳам тугатмоқдалар.

Америка реакционерлари гитлерчи фашистлар йўлидан бориб, АҚШ коммунистик партияси ва бошқа прогрессив ташкилотларни қаттиқ қувғин остига олдилар. АҚШ тарихида биринчи марта ўлароқ коммунистик партияни тақиқлаш ҳақида шармандали қонун қабул қилинди.

Коммунизмни ўз мамлакатидагина эмас, балки бутун дун'ёда ҳам зўрлик блан йўқотишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган Америка империалистларининг сиёсати муқаррар равишда барбод бўлажак.

Капиталистик мамлакатларда ишчилар синфининг ҳамда мустамлака ва қарам мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг империалистик зулмга қарши олиб бораётган революцион кураши капитализм умумий кризисининг борган сари чуқурлашаётганлигидан далолат беради. Капиталистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари экономикани милитаризация қилишга ва зўр бериб қуролланишга қарши, ишчи синфининг турмуш даражасига монополиялар қилаётган ҳужумга қарши қаттиқ кураш олиб бормоқдалар. Сўнгги тўрт йил мобайнида АҚШда 10 миллиондан кўпроқ киши иш ташлади, Франция, Англия, Италия, Ғарбий Германияда ҳам катта-катта иштаслашлар бўлиб ўтди.

Капитализм мустамлака ва қарам мамлакатлардаги йилдан-йилга ўсиб бораётган миллий-озодлик курашини бостиролмаётир. Империалистлар миллий-озодлик ҳаракатини бостиришга интилиб, Кореяда ва Ҳинди-Хитойда босқинчилик урушини бошлаб юбордилар, ҳарбий блоклар тузмоқдалар. Лекин булардан ҳеч иш чиқмаяпти. Корейс халқи қаҳрамонона кураш олиб бориб Шимолий Кореяни Америка мустамлакасига айлантиришни хаёл қилган Америка империалистларининг планларини чиппакка чиқарди. Вьетнам халқи француз мустамлакачиларини улар олиб бораётган «қабих уруши» тўхтатишга мажбур қилди. Индонезия халқи голланд золимларига қарши курашда ўз мустақиллигига эришди. Буларнинг ҳаммаси империалистлар қурол кучи блан бошқа халқларни ўзларига бўйсундираолган замонлар ўтиб кетганлигини кўрсатади.

Меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатлари учун халқ томонидан олиб борилаётган курашга коммунистик ва ишчи партиялари бошчилик қилмоқдалар, улар қаттиқ ҳужум, та'қиб ва қувғинларга қарамасдан меҳнаткаш омманинг меҳру-муҳаббатига тобора кўпроқ сазовор бўлмоқдалар, ҳамда юз минг ва миллионлаб янги кишиларни ўз томонларига ўтказиб олмоқдалар. Ҳозирги вақтда коммунистик ва ишчи партиялар сафларида 25 миллиондан кўпроқ киши бор.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XIX с'езди коммунизм кучлари ўсганлигининг, пролетариат интернационализми ғалаба қозонганлигининг яққол ифодаси бўлди. Бу с'ездга 44 та коммунистик ва ишчи партияларининг вакиллари меҳмон бўлиб келдилар ва сўзга чиқиб с'ездни табрикладилар.

Тинчлик, демократия ва социализм учун курашаётган кучларнинг авангарди бўлган Совет Иттифоқи икки системанинг — капиталистик система блан социалистик системанинг узоқ вақт давомида ўзаро тинч яшаш имкониятига асосланган сиёсатни олиб бормоқда. Ленин ва Сталин кўрсатганларидек, турли хил иқтисодий системаларнинг ва идеологияларнинг мавжуд бўлишига қарамасдан, икки системанинг бир вақтда яшайолиши ҳамда улар ўртасидаги ихтилофларнинг тинч йўл блан ҳал қилиниши мумкингина эмас, ҳатто умумий тинчлик манфаатлари нуқтаи назаридан жуда зарур ҳамдир.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан буён ўтган 37 йил мобайнида тўпланган ғоят бой тажриба коммунизм иши ҳаққонийлигини, енгилмас эканлигини қат'ий тасдиқлайди. Коммунизм иши шунинг учун енгилмасдирки, коммунизм учун кураш Улуғ Октябрь байроғи остида, Маркс—Энгельс—Ленин—Сталиннинг ғолибона идеялари байроғи остида олиб борилмоқда.

П. ГОЛУБЕВ.

Тошкентдаги мебель фабрикасининг дурадгори, коммунист А. Рейскап кунлик топшириқни 300 процентдан ошириб бажармоқда. **Суратда:** мастер **Е. Шадрин** (чапда) **А. Рейскапдан** тайёр маҳсулотларни қабул қилмоқда.
В. Лейн фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Республика юбилейига бағишланган конференция

Яқинда Москва районидаги Ленин номли 8-нчи ўрта мактабда Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллигига бағишланган конференция бўлиб ўтди. Бу коференцияни тайёрлаш ва ўтказишга тажрибали ўқитувчи Ҳадия Абдураззоқова раҳбарлик қилди. Конференцияда: «Совет ҳокимияти даврида Ўзбекистонда саноатнинг ўсиши», «Бешйилликлар даврида Ўзбекистон», «Ўзбекистонда қишлоқ хўжалигининг ривожланиши» ҳамда Ўзбекистоннинг маданий ривожига доир темаларда Манзура Қодирова, Шарифа Абдураззоқова, Акбар Мирзаев каби ўқувчилар доклад қилдилар. Шунингдек, конференцияда 10-нчи синф а'лочи ўқувчилари Ёқутхон Дўстмуҳамедова, Абдуманноп Тожиевлар Сталин мукофоти лауреати шоир Ғафур Ғуломнинг «Ўзбекистон», «Улуғ рус халқига» номли ше'рларини ўқиб бердилар.

Конференциянинг охирида мактабнинг ҳаваскор ўқувчилари ижросида К. Яшин, Амин Умарийнинг «Ҳамза» драмасидан айрим кўринишлар қўйиб берилди. Конференция қизиқарли ўтди.

Ҳ. МАМАСОДИҚОВ.

Колхозчилар учун уй-жойлар

Оҳангарон районидаги Каганович номли колхоз қишлоғи борган сари обод бўлмоқда. Бу ерда колхозчилар учун янги типда қурилган кўплаб уй-жой бинолари қад кўтармоқда. Шу йилнинг ўзида 85 колхозчи янги уйга кўчиб кирди. Бу уйларнинг ҳаммаси электрлаштирилди.

Шунингдек, колхоз а'золаридан 240 хўжаликнинг уйи Ильич чироқлари нуридан баҳраманд бўлмоқда, 125 колхозчининг ўйига эса радио карнайлари ўрнатилди. Колхозчилар радио орқали бепоён Ватанимизда бўлаётган янгиликлардан хабардор бўлиб, ёқимли концертлар эшитиб маданий ҳаёт кечирмоқдалар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Янги район маркази обод қилинмоқда

МОЛОТОВО (ЎзТАГ). Ўртасарой районининг маркази бўлган Молотов қишлоғида катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Яқинда бу ерда универмаг очилди. Ҳозир янги уй-жойлар, маданий моллар сотиладиган магазин биноси, пойафзал ва рўзғор буюмлари сотиладиган магазинлар учун бинолар, 60 ўринли касалхона биноси қурилмоқда.

РУС ТИЛИНИ ЎРГАНИШ ТЎГАРАГИ

Сталин районидаги 95-нчи ўрта мактабда рус тилини ўрганиш тўгараги ташкил қилинган. Тўгаракка тажрибали рус тили ўқитувчиларидан Г. Любицкая ва Ф. Новиковалар раҳбарлик қилмоқда. Мактаб ўқувчилари тўгарак машғулотларига актив қатнашмоқдалар. Рус тилини ўрганиш ва унинг аҳамияти, бадиий асарларни ўқиш методлари деган темаларда бўлган суҳбат қизиқарли ўтди. Бундан ташқари ўқувчилар улуғ рус классик ёзувчилари ва совет адабиёти намояндаларининг асарлари бўйича мустақил докладлар қилиш, достон, повесть ва романларининг ма'лум бир бобларини ҳикоя қилиб бериш йўли блан ҳам рус тилини ўрганмоқдалар.

Қ. ОТАМИРЗАЕВ.

Чойхонага э'тибор берилсин

Октябрь ошхона ва ресторанлар трестига қарашли 62-нчи чойхона меҳнаткашларнинг талабига жавоб бермаётир. Чойхона ремонтдан чиқарилмаган бинога кўчирилди. Бинонинг шипларига ёпиштирилган қоғозлар йиртилиб осилиб ётипти. Шунингдек кўмир ва ўтинлар ҳам чойхонанинг ичига тўкиб қўйилган.

Чойхонага кундалик газета ва журналлар келтирилмайди. Тўғри, бу ердаги столда брошюралар бор. Броқ, уларни чанг босиб кетган. Тўшалган шолча, намат ва кўрпачаларнинг тозалиги ҳақида оғиз очмаса ҳам бўлади. Чойхоначи Сайдинаби Султонов буларга сра аҳамият бермаётир. Ундан: «Бир чойнак чой неча пул туради» деб сўрасангиз:

— Майли, ҳимматингизга боғлиқ — деб жавоб беради.

Ажабо чойхона қачонгача шундай аҳволда ётар экан?

С. НУ'МОНОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Коммунистлар — мусобақа ташкилотчиси

Ленин номли колхоз партия ташкилотининг пахта йиғим-терими олдидан бўлган йиғилиши жуда жонли ўтди. Партия ташкилотининг секретари Тўлаган Умрзоқов ўз докладида ҳарбир коммунистнинг ишига алоҳида тўхталиб, мусобақа илғорларини мақтади. Мўл ҳосил етиштиришда актив қатнашмаётган партия а'золарини эса қаттиқ танқид қилди.

— Орамиздаги айрим партия а'золари, — деди у, — омма олдида авангард бўлиш нималигига яхши тушунмаётирлар. Улар партиясизларга қараганда нормани кўпроқ бажаришнинг ўзи кифоя деб ҳисоблайдилар. Бу нотўғри. Ҳарбир коммунист ишда намуна кўрсатиш блан бирга илғор иш методининг пропагандисти ҳам бўлиши лозим. Оммавий-сиёсий ишларимизнинг ҳаммаси колхозчиларнинг э'тиборини пахта йиғим-терими уюшқоқлик блан ўтказишга сафарбар қилишга қаратилмоғи керак.

Секретарьнинг доклади қизғин муҳокама қилингандан кейин ҳарбир партия а'зосининг вазифаси аниқ белгиланди, партия топшириқлари тақсимланди...

Дастлабки кунларда 7-нчи бригада пахта йиғим-теримида орқада қолди.

— Пахтамиз очилмаётир, — деб шикоят қилди бригада бошлиғи.

Партия ташкилоти бу бригадага коммунист ўртоқ Аҳмедовни юборди. У бригаданинг ишлари блан танишди. Биринчи қарашда унингча ҳамма иш жойида кўринди: колхозчилар ишга эрта чиқиб, кеч қайтардилар. Броқ ишга чиққанларнинг кўпи топшириқни бажармасди. Булар қаторида ёш пахтакор Тожибой Исматуллаев ҳам бор эди. Ўртоқ Аҳмедов пахтакорлар блан суҳбатлашди. Суҳбат вақтида социалистик мусобақа расмият учунгина тузилгани сабабли йиғим-терим қониқарсиз ташкил этилганлиги аниқланди. Бу ерда фақат бир-икки илғорнинг номи тилга олиниб, социалистик мусобақада қатнашаётган бошқа теримчиларнинг ишлари тўлиқ ҳисобга олинмас экан. Бригадада социалистик мусобақага юзаки қараш орқасида кунлик норманинг бажарилиши теримчиларга бирнеча кундан кейингина эшитдирилар экан. Ўртоқ Аҳмедов кундалик иш натижаларини доим ма'лум қилиб борди. Кўп ўтмай бригадада «Жанговар варақа» чиқарилди. Унда Ҳадича Нуралиеванинг бир кунда 180 килограмм пахта териб топширганлиги хабар қилинди. Кейин ўртоқ Аҳмедов Нуралиеванинг теримчилар йиғилишида сўзга чиқишини сўради. Ҳадича рози бўлди. Агитаторнинг бир суҳбатида у сўзга чиқиб, икки қўллаб теришдаги тажрибасини сўзлаб берди.

Агитациянинг бундай методи теримчиларга анча фойда берди. Бригадада Нуралиева каби чеварларнинг сони кўпайди. Миржалилова, Муҳамедов ва бошқалар терим нормасини икки баравар ортдириб бажарадиган бўлдилар. Мусобақага кексалар ҳам, ёшлар ҳам аҳиллик блан қўшилдилар. Кунлик нормасини бажармай келган Нормат Бобоевнинг 100 килограммдан ошириб пахта терганлиги ва бундан кейин кунлик нормасини ошириб бажариш тўғрисида сўз берганлиги «Жанговар варақа»да ёзилди.

Теримчилар ўртасида ишнинг бундай ташкил этилиши бригадада пахта йиғим-терими сур'атини оширди. Ҳозир бригада пахта тайёрлаш йиллик планини бажариш арафасида.

Коммунистларнинг омма блан доимо ишлаши колхоз ишлабчиқаришининг ҳамма соҳаларини тўлиқ ўрганиш ва йўл қўйилган камчиликларни ўз вақтида йўқотиш имконини бермоқда. 6-нчи бригадада пахтанинг сортларга ажратиб терилмаётгани ва нобудгарчиликка йўл қўйилаётгани аниқланди. Коммунист Шермат Ҳожимуротов теримчилар иши устидан қаттиқ назорат ўрнатмаган. Партия ташкилотининг секретари ўртоқ Умрзоқов Ҳожимуротовнинг партия топшириғини қониқарсиз бажараётганини кўрсатди ва йўл қўйилган камчиликларни дарҳол тузатишни таклиф қилди. Ўртоқ Ҳожимуротов ўша куннинг ўзидаёқ колхозчиларни тўплаб, пахта нобудгарчилигига қарши кураш ҳақида суҳбат ўтказди.

— Бизда шундай теримчилар борки, — деди у, — пахтани тоза термай чаноғида қолдириб кетмоқдалар. Ҳарбир чаноқда биттадан чигит чала қолдирилса, ҳар гектар ерда камида 150—160 килограмм пахта нобуд бўлади. Буни бир минут ҳам унутмаслигимиз керак. Ма'лумки, бир центнер пахтадан 32 килограмм тола, 7.5 килограмм ёғ, 20 килограмм кунжара олинади.

— Буни яхши айтдингиз, — деди теримчилардан бири гапга аралашиб.

— Пахтанинг ҳарбир чигити, — деди сўзида давом этиб агитатор, — биз учун қимматли. Тожи Ҳолдорова, Баҳри Нурматова, Зумрат Турғунбоевалар пахтани чала териб, кўп чигитни чаноғида қолдириб кетаётирлар. Яна бунинг устига улар терган қатор ораларида пахта ерга сочилиб, тупроққа қоришиб ётибди.

Агитатордан кейин Бозорбаева, Умматқуловалар сўзга чиқдилар. Улар чаноғида пахтани қолдириб тераётган ўртоқларини уялтирдилар ва бригада а'золарини пахтани тоза ва сортларга ажратиб теришга чақирдилар.

Ўша куни Ҳожимуротов блан Умрзоқов ўртоқлар теримчиларнинг ўзаро социалистик мусобақа шартномаси тузишларига ёрдамлашдилар. Пахтакорлар ҳосилнинг ҳаммасини ҳеч нобуд қилмай об-ҳавонинг энг қулай кунларида йиғибтириб олишга қарор қилдилар.

Социалистик мусобақа якунлари «Жанговар варақа»да системали ёритилмоқда. Мусобақани кенг қизитган бригада а'золари давлатга пахта топширишда колхоз бўйича биринчи ўринда бормоқдалар.

Колхозда пахтани машина блан теришга катта аҳамият берилган. Колхозчи активлардан 4 киши пахта териш машиналарига бириктилган. Улар машиналарни ўз вақтида сув блан та'минлаб, механизаторларнинг унумли ишлашига ёрдамлашмоқдалар. Партия ташкилоти пахта териш машиналарининг ҳаммасини ўз назорати остига олган. 3-нчи бригада бошлиғи ўртоқ Боймуротов пахта териш машинасига етарли киши ажратмаган. Машина орқага буриладиган ердаги ариқларни текисламай машинанинг ярим кун бекор туришига йўл қўйган. Унинг бу нотўғри иши партия йиғилишида, правленеда қаттиқ танқид қилинди. Шу блан бирга бошқа бригадаларнинг ишидаги камчиликлар ҳам очиб ташланди. Ҳарбир агрегатдан тўғри фойдаланиш талаб қилинди.

Пахта териш машинасида хизмат қилучи аравакаш ўртоқ Эргашев бир кун ишга кечикиб келди. Пахта териш машинасига партия ташкилотидан бириктиб қўйилган коммунист Саидалиев Эргашевни ва бошқа унумсиз ишлаётган аравакашларни ишдан кейин олиб қолди. Уларнинг ишдаги камчиликларини кўрсатиб, бундан кейин ишга бепарво қарамаслик кераклигини уқтирди.

— Шу ҳам мусобақами? — деди аравакашлардан бири, — биз эрта тонгда далага келамиз. Эргашевга ўхшаганлар эса қуёш чиққанда ҳам иш бошида бўлмайди. Мусобақалашдингми, жон куйдириб ишла!

Тўғри танқид кишиларни тузатди. Аравакашлар ҳам интизомли бўлиб қолдилар.

Партия ташкилоти колхозчи коммунист ўртоқ Турсуновни 8-нчи бригадада пахтани қуритиш ишига жавобгар қилиб белгилади. У кечани кеча, кундузни кундуз демай ишлади. Бир қоп пахтанинг ҳам нам бўлмаслиги учун курашди, терилган пахтани пешма-пеш пунктга жўнатди. Ишнинг яхши ташкил этилиши натижасида бригада ҳар куни йиллик планнинг 2—2,5 проценти миқдорида пахта топшириш имконига эга бўлди.

Социалистик мусобақанинг асосий принципларидан бири—новаторлар тажрибасини кенг ёйиш ва илғорларнинг қолоқларга ёрдамини кучайтиришдир.

Колхоз коммунистлари кунига 200—210 килограммдан пахта тераётган чевар теримчилардан Тўлаева, Мирзаевларнинг иш тажрибалари ҳақида теримчилар блан суҳбат ўтказдилар, чеварлардан намуна олишга чақирдилар. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси ўртоқ Ҳайдарова пахтани тез теришдаги тажрибасини колхозчиларга сўзлаб берди.

Колхозчи ва механизаторлар ўртасида мусобақани қизитишда агитколлектив катта роль ўйнамоқда. Партия ташкилоти агитаторларнинг ишчанлигини оширишга яхши аҳамият бераётир. Уларга мазмунли ва жонли суҳбат ўтказишнинг энг яхши методларини ўргатмоқда. Ҳар ўн кунда агитаторларнинг семинарлари бўлиб турибди. Семинарларга 20 агитаторнинг ҳаммаси актив қатнашиб, тажрибаларини ўртоқлашмоқдалар, тушунмаган масалалар юзасидан инструктаж олмоқдалар. Агитаторлар учун лекция ва докладлар уюштирилмоқда.

Коммунистлар томонидан ташкил қилинган социалистик мусобақа теримни пухта ташкил қилишга катта ёрдам берди. Социалистик мусобақани оммавий тус олдирган Чиноз районидаги Ленин номли колхоз теримда олдингилар қаторида бормоқда. Колхоз кунлик пахта териш ва давлатга топшириш графигини ошириб бажараётир.

Колхоз партия ташкилоти ўз вазифасини тўғри тушуниб, колхозчилар ўртасида социалистик мусобақани тобора кучайтирмоқда. Даладаги мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғибтириб олиш ва тезроқ давлатга топшириш учун бутун кучни сафарбар қилмоқда.

В. СТРЕЛЬЦОВ.

Бўлажак ўқитувчилар практикада

Республикамиздаги бошқа олий ўқув юртлари қатори Белинский номидаги кечки педагогика институти ҳам ҳар йили техникум, еттийиллик ва ўрта мактабларда ишлаш учун кўплаб малакали ўқитувчилар етказиб бермоқда. Институтни бу йил ҳам 200 дан ортиқ студент тамомлаб, ўқитувчилик касбига эга бўлади. Яқинда институтнинг барча факультетларининг 5-нчи курс студентлари ўз фанлари бўйича бир ой ўрта мактабларда практикада бўлиб, амалий машғулотлар ўтказдилар.

Тарих-филология факультетининг 5-нчи курс студентлари Москва районидаги 8-нчи мактабда практикадан ўтдилар. Практикант студентлар дарсларга актив қатнашиб, ўқитувчилик маҳоратини мукаммал ўрганишга ҳаракат қилишди. Уларнинг мустақил равишда берган дарслари қизиқарли ва жонли ўтди. Студентлар ҳарбир дарсга пухта тайёргарлик кўрдилар, конспектлар тузиб, практика раҳбарлари блан суҳбатлар ўтказдилар.

Практика яхши натижалар берди. А. Тўраева, Х. Фозилов, Ф. Каримова, К. Додамуҳамедова ва М. Ҳошимовалар 10-нчи синфда тил ва адабиётдан дарс ўтказдилар. Дарсларнинг анализ қилиниши натижасида бу студентларга а'ло баҳо қўйилди.

Студентлар практика вақтида деворий газета чиқариш, улгурмовчи ўқувчиларга ёрдам бериш каби ташкилий ишлар блан танишдилар, мактаб пионер ташкилоти ишларини ҳам пухта ўргандилар.

Т. ЯЙЛОВОВ.

Социалистик мусобақа илғорлари

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети ва Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг бюроси шаҳардаги саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1954 йил III квартал натижаларини якунладилар.

Иттифоқ ва иттифоқ-республика аҳамиятига эга бўлган корхоналар учун белгиланган шаҳар Совети ва Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг кўчма Қизил байроғи К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводида (директори ўртоқ Оттигашев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Тудаков, бош инженери ўртоқ Винокуров, завод касаба союзи комитетининг раиси ўртоқ Нечмирёв, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Сотиболдиев) қолдирилди. Завод коллективи 1954 йил III квартал планини ялпи маҳсулот бўйича 108,8 процент, товар маҳсулоти бўйича 119,5 процент бажарган, корхонада меҳнат унуми 8,8 процент ошган, маҳсулот таннархи пландагига нисбатан 1,3 процент камайган.

Маҳаллий ва кооператив саноат корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада III квартал планини ялпи маҳсулот бўйича 197,4 процент бажарган, меҳнат унумини 70 процент оширган Облпромсоветга қарашли «XVIII партконференция» артель коллективига (раиси ўртоқ Иброҳимов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Охунжонов) ғолиб чиққанлиги учун шаҳар ижроия комитети ва Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг кўчма Қизил байроғи «Многопром» артелидан олиб берилди.

Шунингдек, шаҳар ижроия комитети ва Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети 1954-йилнинг III кварталида Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати, экскаватор заводи, қоғоз фабрикаси, МПС машинасозлик заводи коллективларининг яхши ишлаганликларини та'кидлаб ўтдилар.

Социалистик мусобақа илғорларидан экскаватор заводи, 2-нчи пойафзал фабрикаси, «Шарқ гули» артели, 3-нчи ғишт-черепица заводи ва ҳаммаси бўлиб 13 корхона шаҳар Ҳурмат тахтасига ёзилди. Саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотларининг илғор ишчиларидан 235 киши шаҳар Ҳурмат тахтасига ҳамда 840 киши шаҳар Ҳурмат дафтарига ёзилдилар.

1954 йилнинг III кварталида иш сур'атини пасайтириб юборганликлари ва давлат планларини бажармаганликлари учун 17 корхона, шу жумладан 1-нчи босмахона, 1-нчи ва 6-нчи нон заводлари, «Пласткож» ва аравасозлик заводлари, «Красный часовщик» артели шаҳар Ҳурмат тахтасидан олиндилар.

Б. ПАРФЕНОВ.

Соғлиқни сақлаш ишлари райком пленуми муҳокамасида

Ўзбекистон КП Қуйичирчиқ район комитетининг пленуми районда соғлиқни сақлаш ишларининг аҳволи ва аҳолига медицина хизматини тубдан яхшилаш тўғрисида район соғлиқни сақлаш бўлими мудири ўртоқ Шотемировнинг докладини эшитди ва муҳокама қилди.

Пленумда музокарага чиқиб сўзлаган ўртоқлар ишдаги камчиликларни очиб, район соғлиқни сақлаш бўлими ва унинг мудири ўртоқ Шотемировни қаттиқ танқид қилдилар.

— Соғлиқни сақлаш ишлари учун ажратилган маблағлар, — дейди ўртоқ Хан, — ўз ўрнига сарф қилинмаётир. Бюджетда кўзда тутилган маблағнинг ярмидан кўпроғи иш ҳақи учун сарфланган. Назарова, Шотемиров, Будорен сингари бирнеча врачлар ўз вазифаларини тўла бажармаганлари ҳолда 2 — 2,5 баравар маош олиб келганлар.

«Коммунизм» колхозининг раиси ўртоқ Раҳматов бундай деди: — районимизда анчагина медицина пунктлари бор. Аммо уларда иш яхши ташкил этилмаган. Келган касалларга ўз вақтида медицина хизмати кўрсатилмай, узоқ вақт кутдирилади.

Соғлиқни сақлаш бўлими ходимлари саноат корхоналари, совхозлар, савдо шохобчаларида санитария-гигиена масалалари блан системали шуғулланмайдилар. Алкоголизмга қарши, унинг киши соғлиғига етказадиган зарари ҳақида ва санитария масалалари ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказилмайди.

Пленум районда соғлиқни сақлаш ишларидаги камчиликларни тезда бартараф қилиш, меҳнаткашларга медицина хизматини тубдан яхшилаш тадбирларини белгилаб, қарор қабул қилди.

Машғулотлар қизиқарли ўтмоқда

Қорасув районидаги Свердлов номли колхоз партия ташкилоти ҳузурида ташкил этилган партия тарихини ўрганиш тўгарагида машғулотлар системали ўтказилмоқда. Пропагандист ўртоқ Аҳмедов суҳбатларнинг қизиқарли, та'сирчан бўлиши учун сиёсий ва бадиий адабиётлардан, кўргазмали қуроллардан тўла фойдаланаётир. Тингловчилардан Юсупова, Валижонов, Сафин ва бошқа ўртоқлар ўтилган материалларни пухта ўзлаштириб, системали равишда конспект олиб бормоқдалар. Колхоз партия ташкилоти машғулотларнинг сифатли ўтказилишини, тингловчиларни тўла жалб қилиш ва уларнинг конспект олишларини назорат қилиб бормоқда.

Я. МОРДУХАЕВ.

МАМЛАКАТГА КУН САЙИН КЎПРОҚ ПАХТА ТОПШИРАЙЛИК!

Қишлоқ хўжалик ходимлари! Социалистик қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини янада зўр бериб юксалтириш учун курашингиз! Мамлакатга ғаллани, сутни, гўштни, жунни, пахтани, зиғирни, қанд лавлагини, картошкани, сабзавотларни ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпроқ етиштириб берайлик!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

Ж. МАДУМАРОВА,
Мирзачўл районидаги Василевский номли колхознинг илғор теримчиси. Ўртоқ **Ж. Мадумарова** мавсум бошидан то ҳозиргача 9 тонна пахта терди.
Д. Аверянов фотоси.

М. РАҲИМОВ,
Пискент районидаги Молотов номли колхознинг илғор теримчиси. Ўртоқ **М. Раҳимов** теримда меҳнат унумини ошириб, ҳозиргача 6 тоннадан кўпроқ пахта терди. **Қ. Розиқов** фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

М. ШОАЛИМОВА,
Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхознинг звено бошлиғи. Ўртоқ **Шоалимова** теримда кунлик нормани доим 2—3 ҳисса қилиб бажариб, шу кунгача 9 тоннадан кўп пахта терди. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Пунктда

Пахта ортилган уч тонналн юк машинаси пахта тайёрлаш пунктининг дарвозаси олдига келиб тўхтади. Юзлари қуёш нурида қизарган, кенг елкали, сарғиш кепка кийган шофер машинани тўхтатаркан, сигнал берди. Кабинадан сигаретнинг тутини халқа-халқа бўлиб чиқарди. У, бироз туриб, машинани юргузабошлади. Бироқ, шофер рўпарадаги деворга осиб қўйилган плакатни кўрди-ю, машинани таппа-тақ тўхтатди. Плакатда кўк комбинзон кийган ўт ўчирувчи унга тикилиб турарди. У, қўллари блан пахта хирмонини кўрсатиб: «Пахта — мамлакатимизнинг бойлиги, сен уни ёнғиндан сақлаш учун ҳамма зарур чораларни кўриб қўйдингми?» деб шоферга хитоб қилаётгандай туюларди.

Йигит бироз ўнғайсизланди, шошилинч равишда папиросини ўчириб, эҳтиётлик блан машинасини пункт ҳовлиси томон юргузди.

Машина даставвал катта автомат тарозининг устига келиб тўхтади. Пахтани машина блан бирга бош товаровед Жўра Умаров тортади, унинг олдидаги стол устида ғижимланиб эскириб қолган блокнот ётарди. Товаровед уни кўз қорачиғидай сақлайди, чунки блокнотнинг энсиз варақаларида бутун бир совхоз ишчиларининг меҳнат кунлари акс эттирилган. Товаровед, умумий оғирликдан шофер ҳамда машинанинг оғирлигини чиқариб ташлагач, соф пахтанинг миқдорини ёзди.

Пахта тайёрлаш пунктининг озода қилиб оқланган, кичкинагина лабораториясида, лаборант Т. Капустина келтирилган пахталарнинг сортини аниқламоқда. Кенг раструбли барабан ўрнатилган грамофонга ўхшаш Сорокин машинасининг ёрдами блан пахтанинг сорти аниқланади.

— Отбор сорт, — секин пичирлаб қўяди Тоня текшириб бўлгач.

Келтирилган пахтани кенг, текис майдонга уйиб, шиббалашар ва баланд-баланд ғарамлар ҳосил қилишади. Бу ерга ҳар куни пахта олиб кетиш учун завод машиналари кетма-кет келиб туради. Пахта пунктдан шаҳар ва заводларга ўзининг узоқ сафарини бошлайди. Заводларда пахтани обдон тозалайдилар, сўнгра пресслаб, той-тойлаб, тўқимачилик комбинатларига юборадилар. Комбинатга келтирилган пахталар, газламага айланишдан олдин бирқанча мураккаб процесслардан ўтади. Тайёрланган газламалар тикув фабрикасининг цехларига юборилиб, ундан хушбичим кийимлар тикиб чиқилади. Бу газлама совхозларга қайтиб пахтакорларни безайди.

Янгийўл пахта заводи ҳузуридаги пахта тайёрлаш пункти «ЎзССР бешйиллиги» совхози далаларида етиштирилган ҳосилни қабул қилади. Пункт ишчилари бу йилги ҳосилни қабул қилиб олишга намунали тайёрланиш учун йил бўйи меҳнат қилдилар. Қилинадиган ишлар оз эмас эди. Пункт ишчилари эрталабдан то кечгача чарчашни билмасдан, деворларни тузатдилар, майдонларни текисладилар, хуллас, пахтани қабул қилиб олиш учун барча керакли нарсаларни тахт қилиб қўйдилар. Ёнғинга қарши кураш чоралари кўрилди: мотопомпо, насос, челак, паншаҳалар тайёрланди.

Қабул комиссиясининг: «Пункт пахта қабул қилишга тайёр, ремонт ишлари яхши бажарилган» деб чиқарган хулосаси тайёрлов пункти ходимлари учун юксак баҳо бўлди.

6 сентябрьдан пахта тайёрлаш пункти пахтакорларимиз етиштирган ҳосилнинг дастлабки тонналарини қабул қилиб олдилар. Шу кундан бошлаб, пункт дарвозаси олдида пахта ортган машиналарнинг сигналлари тинимсиз эшитилабошлади. Кенг майдонга ғарам-ғарам қилиб уюлаётган «оқ олтин» кўкка тоборо бўй чўзмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ бирнеча юз тонна отбор ва биринчи сорт пахта қабул қилинди.

Мана ҳозир қабул пунктида бўлсангиз кўкка бўй чўзган пахта ғарамларини кўриб қувонасиз. Бу, совхоз ишчиларининг фидокорана меҳнатлари туфайлидир. Кечаги ғарам ёнида 2 — 3 кун ўтгач бошқа ғарам пайдо бўлади, тоннага-тонна қўшилади...

Шу кунларда тош йўллар бўйлаб пахта ортган турнақатор машиналарнинг кети узилмайди. Мамлакатимиз заводлари бу йил кўплаб қимматли хомашё оладилар.

Я. ҲАСАНОВ.

Илғор звено а'золари янги мажбурият олдилар

Оққўрғон районидаги Будённий номли колхознинг ўртоқ Эргаш Обилов бошлиқ звено а'золари 10 гектар пахта майдонидан 30 центнердан пахта топшириб, йиллик пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажардилар. Звено а'золари юксак ватанпарварлик руҳи блан меҳнат қилиб, Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейини муносиб совға блан кутиб олиш учун яна гектаридан 15 центнердан пахта топширишга ва'да бердилар. Бу ва'дани бажариш учун звено а'золари ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар.

Илғор теримчилардан ўртоқ Х. Муктибоева, Х. Усмонова ўртоқлар кунлик нормаларини ошириб бажариб, бошқаларга намуна бўлаётирлар.

Ҳ. МУҲАМЕДОВ,
У. АБДУСАЛОМОВ.

Пландан ташқари 20 центнердан ҳосил топширилади

Ўтган йили пахта топшириш планини 120 процент бажарган Ховос районидаги Жданов номли колхознинг ўртоқ Қ. Маҳкамов бошлиқ бригада а'золари бу йил ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ ҳосил олиш учун ғайратларига-ғайрат қўшиб, фидокорона меҳнат қилдилар. Бригада а'золари октябрь ойининг ғанимат кунларидан унумли фойдаланиб, 67 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан отбор ва биринчи сорт пахта топшириб, йиллик планни колхозда биринчи бўлиб бажардилар.

Бригаданинг звенолари ўзаро социалистик мусобақани қизитиб, яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Айниқса ўртоқ С. Зарипов бошлиқ звено социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, планни 110 процентга етказиб адо этди.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Чақириқларидан руҳланиб, бригада а'золари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги шарафига жонажон Ватанимизга планга қўшимча равишда гектаридан яна 20 центнердан пахта топшириш учун астойдил курашмоқдалар.

А. ПУЛАТОВ.

Юзаки раҳбарлик оқибати

Оҳангарон район раҳбарларини шу кунларда кабинетларидан топиш қийин. Раҳбарларгина эмас бўлим бошлиқларидан тортиб, барча ходимлар ҳаракатда. Улар турли соҳалар бўйича колхозларга вакил қилиб юборилганлар. Районда колхозларга чиқмаган, вакил бўлмаган киши оз. Уларда сра тиним йўқ. Раҳбарлар у колхоздан бу колхозга машинада тўхтовсиз бориб келаверадилар.

Айрим кунлари колхозларда райондан келган вакиллар жуда кўпайиб кетади. Лекин шунча ҳаракатларнинг, жон куйдириб бориб-келишларнинг натижаси сезилмаётир.

Район пахта йиғим-теримида ҳам, чорва планини бажаришда, чорва қишловига тайёрликда ҳам, дон экишда ҳам орқада қолмоқда. Наҳотки шунча ҳаракатлар беҳуда кетаберса? Бўлмаса район ва колхоз раҳбарлари, райондан борган кишилар нима иш қилиб юрипти? Ҳамма гап мана шунда.

Дам олиш куни Куйбишев номли колхозда райондан келган вакиллар бирбирларини кўриб кулишди. Бу ерда райком томонидан расмий равишда вакил қилиб тайинланган райком инструктори Султон Алиматов, Эшмурот Тўхтамуротов, район халқ судьяси Мамат Қаюмов ўртоқлардан ташқари пахта йиғимтеримига ёрдам бериш мақсадида район план бўлимидан Кирилов, район омонат кассасидан Петренко, район давлат банкасининг бошқарувчиси Раҳимбердиев ва яна бирқанча район раҳбар ходимлари келишган эди.

Уларнинг кўнглини олиш учун колхоз раиси Қаландаров, иккинчи бригада бошлиғи Жабборов ва бирнеча киши хизмат қилиш блан банд бўлди. Аммо вакиллар колхоз иши блан қизиқмадилар. Районнинг 34 процент пахта ҳосилини берадиган бу колхоз йиғим-теримда орқада қолмоқда. Теримчиларнинг унумли ишлашлари учун қулай шароит яратиб берилмаган. 2-нчи бригада теримчилари кўп вақтларини пайкалдан анча узоқдаги хирмонга пахта ташиш блан ўтказмоқдалар. Теримчиларнинг пахтасини ташийдиган аравакаш Раҳимов эса ўз вазифасини ёмон бажармоқда.

Теримчилардан 110—120 киши кунлик нормани бажармайди. 25—30 киши ишга чиқмайди. Ишлаб турган теримчиларнинг меҳнат унуми паст, ҳарбир теримчи бир кунда ўртача 25—30 килограммдан пахта термоқда. Агар бу ҳақда колхоз ва район раҳбарларидан «нега теримчиларнинг иш унуми паст», деб сўрасангиз дарҳол «пахта очилмаётир» деб баҳона қиладилар. Лекин пахта очилишини кечиктириб юборадиган ба'зи кишиларнинг нотўғри ҳаракатларига қарши чора кўрмаётирлар. Куйбишев номли колхознинг 3-нчи бригадасида, Охунбобоев номли колхоз идораси ёнидаги бригадада ғўзаларга ҳамон сув қўйиш давом этмоқда. Аммо колхоздаги вакиллар, райондан тўда-тўда келиб кетаётган кишилар бу камчиликлардан кўз юмиб ўтиб кетмоқдалар.

Бундай камчиликлар Каганович номли, Охунбобоев номли, Киров номли колхозларда ҳам юз бермоқда. Киров номли колхозда меҳнатга ҳақ тўлаш, колхозчиларга қулай шароит яратиб бериш ишига колхоз раиси Зулфиев, бошланғич партия ташкилотининг секретари Назаров ўртоқлар мутлақо э'тибор бермаганлар. Шунинг учун бу колхозда прогулчилар кўп, терим сур'ати жуда паст.

Колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ва агитация пропаганда ишлари қониқарсиз олиб борилаётир. Каганович номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Бўриев колхозчилар ўртасида камдан-кам бўлади, улар ўртасида партия ва ҳукуматимизнинг қарорларини тушинтиришга яхши э'тибор бермайди.

Йиғим-терим даврида бу муҳим иш мутлақо унутиб юборилди. Бу колхозга 1-нчи МТС зонаси бўйича райком секретари ўртоқ Набиев вакил этиб тайинланган. Ўртоқ Набиев ҳам колхозда сиёсий тарбия ишларини кучайтириш тўғрисида сра ўйламайди. У нуқул хўжалик ишлари блан банд. Колхоз партия ташкилоти ҳам, вакил ўртоқ Набиев ҳам колхозчиларга қулай шароит яратиб беришни ўйламайдилар. Далада иссиқ овқат онда-сонда бўлади. Улар нуқул планлар тузиш тўғрисида бош қотирадилару, шу планларни бажарувчи кишилар тўғрисида, уларга ғамхўрлик қилиш тўғрисида ўйламайдилар. Сўнгра «Интизом бўшашиб кетган» деб бригада бошлиқларини ярим кечагача олиб ўтириб, мажлис қиладилар.

Нега кузги шудгор ва дон экиш кечикмоқда

Бу йил районда 10700 гектар ер кузда шудгор қилиниб дон экилиши лозим. Лекин райондаги ҳар икки МТС бу муҳим ишга пухта тайёргарлик, уюшқоқлик блан киришмади.

Ўртоқ И. Кошкин директор бўлган 1-нчи МТС зонасидаги 7 колхозда 6460 гектар ер шудгор қилиниб ғалла экилиши тўғрисида икки марта график тузилди. Биринчи графикда икки сменада ишлашни ташкил этиш кўзда тутилиб, кузги шудгор ва ғалла экишни 20 сентябрьгача тамомлаш белгиланган эди. Лекин МТС раҳбарлари икки сменада ишлашни ташкил этмаганларидан график бажарилмади. МТСда иккинчи мартаба график тузилди. Бунда 1 октябрьгача 5845 гектар ер шудгор қилиниши, 5005 гектар ерга дон экилиши кўзда тутилди. Аммо бу график ҳам бажарилмади. Нима учун тузилган графиклар қоғозда қолиб кетаётир?

1-нчи МТСда 46 ҳайдов трактори, 24 сеялка бор. Бу тракторлардан 20 сентябрьгача 34 таси колхозларга юборилди. 9 та трактор ремонтдан чиқарилмади. 24 та сеялкадан 10 таси шу вақтгача МТС дан чиққани йўқ. Молотов номли колхозда ишлаётган Бегматов бошлиқ 10-нчи трактор бригадасида меҳнат унуми жуда паст. Бу бригададаги 4 та ҳайдов тракторининг ҳарбири бир сменада 10—12 гектар ерни шудгор қилиш ўрнига 2 гектардан шудгор қилаётир.

Тракторчилар ўртасида социалистик мусобақа қизитиб юборилмаган. Механизаторлар меҳнатига ўз вақтида ҳақ тўлаш ишига МТС ма'мурияти ўтакетган даражада мас'улиятсизлик блан қараб келади. Иш ҳақи учун олинган пулларнинг бир қисми ғайри қонуний равишда бошқа эҳтиёжлар учун сарфлаб юборилган. МТС механизаторларига маданиймаиший шароит яратиб бериш тўғрисида етарли ғамхўрлик қилинмаётир. Тракторчиларнинг 6 ойлик ғалласи ҳозиргача тақсимланмаган.

1-нчи МТСдаги бу каби камчиликлар сентябрь ойида бўлиб ўтган МТС партия ташкилотининг умумий мажлисида ҳам қайд этилиб, МТС директори ўртоқ И. Кошкинга нисбатан партиявий чора кўрилган эди. Аммо ўртоқ Кошкин бундан ҳалигача тегишли хулоса чиқариб олмади, ишда жиддий бурилиш ясамади.

1-нчи МТСнинг Охунбобоев номли колхозда ишлаётган Юсупали Ўролов бошлиқ трактор бригадаси меҳнат унумини тобора ошириб бормоқда. Анорбоев, Қўшақовлар бир сменада 8—9 гектар ерни шудгор қилмоқдалар. Аммо бу илғор тракторчиларнинг тажрибаси кенг тарғиб этилмаётир. МТС раҳбарлари ўзлари тузган графикка ўзлари амал қилмайдилар. Уни бажариш тўғрисида ўйламайдилар. Мана шу аҳвол натижасида бу МТС зонасида 25 октябрьгача 6460 гектар ердан 3712 гектари шудгор қилиниб, 2515 гектар ерга дон экилди, план 50 процент бажарилди, холос.

Бу МТСда ҳайдов тракторларидан нотўғри фойдаланиш кайфияти сезилмоқда. Каганович номли колхозда етарли миқдорда от-арава, машина каби транспорт воситалари бор. Колхоз раҳбарлари булардан унумли фойдаланиш ўрнига ўрилган шолини ташиш учун трактор талаб қилмоқдалар. Бу мутлақо ноўрин талаб бўлишига қарамай МТС зонаси бўйича райком секретари ўртоқ Набиев колхоз раҳбарларининг бу талабларини қувватламоқда.

Райондаги 2-нчи МТСда 41 та ҳайдов трактори, 46 та сеялка тўла ишга солинмаган. Район бўйича 81 та ҳайдов тракторидан фақат 26 таси далага чиқарилган. Мавжуд тракторларни ишлатиш, тракторчиларнинг иш унумини ошириш тўғрисида МТС раҳбарлари ҳам, район раҳбарлари ҳам ҳеччандай амалий иш олиб бормаётирлар.

Яна ўтган йилги хатолар такрорланмоқда

Оҳангарон районида ўтган йили чорва моллари қишловига ёмон тайёрлик кўрилганидан совуқда бирқанча чорва моллари нобуд бўлди. Бу ҳол район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ўтабоевни ҳам, район партия комитетининг секретари ўртоқ Зиёевни ҳам, колхоз раҳбарларини ҳам қаттиқ ташвишлантирди. Броқ, улар ўтган йилги аччиқ ҳақиқатдан тегишли хулоса чиқариб, бу соҳада ҳалигача жиддий бурилиш ясамадилар. Районда чўчқачилик ва паррандачиликдан бўлак чорвачиликнинг бошқа турлари бўйича план бажарилмади.

Бундан ташқари чорва қишловига тайёрлик кўриш — отхона, кўра, молхоналарни ремонт қилиш, янги бинолар қуриш кечиктириб юборилди. Райондаги колхозларда 434 та молхона, отхона, кўрадан 103 таси ремонт қилинмади. 82 та янги отхона, молхона ва кўрадан 46 таси қурилмади. Бу ҳақда район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ўтабоев блан суҳбатлашсангиз, у, қурилиш материаллари йўқлигидан, айниқса шифер етишмаслигидан шикоят қилади. Ўртоқ Ўтабоевнинг бу шикояти ўринли эмас. Район матлубот союзида ҳозир 753 кубометр ёғоч бор. Чорва молларининг қишлови учун қуриладиган янги биноларга маҳаллий бинокорлик материалларидан кенг миқёсда фойдаланиш мумкин. Айниқса молхоналар, отхоналарнинг томини ёпиш учун қамишдан фойдаланса бўлади. Лекин район раҳбарлари томонидан «шифер келади» деб мавжуд имкониятдан фойдаланиш ҳақида колхозларга ўз вақтида кўрсатма берилмади. 346 кубометр қамиш, 196 минг хом ғишт тайёр бўлгани ҳолда, қурилиш ишлари жадал давом этмаяпти.

Районда ем-хашак тайёрлаш плани энди 55 процент бажарилди. Ем-хашак тайёрлашда МТСлар колхозларга ёрдам бермаётир. Куйбишев номли колхознинг 380 гектар ердаги пичандан озгина қисми МТС ёрдами блан ўриб олинди. Охунбобоев номли колхозда МТС белгиланган пландаги пичанни ўриб бермади. Бу колхозда пичан тайёрлаш плани энди 20 процент бажарилди.

Хуллас, Оҳангарон райони қишлоқ хўжалигининг барча турлари бўйича орқада. Лекин район раҳбарлари ҳам, тўдатўда вакиллар ҳам ҳамон колхозмаколхоз бориб келмоқдалар.

Оҳангаронда бундай беҳуда ҳаракатлар кўп. Бундай ҳаракатлар ишда бурилиш ясашга ёрдам бермаяпти. Аммо район раҳбарлари бу нотўғри услуб, юзаки раҳбарлик блан ишни яхшилаб бўлмаслигини англамаётирлар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Ҳабиб НУ'МОН.

ПОВЕСТЬ*)

— Тўғри, мен ҳам шунақаман, — деди чорпағир юзлик ўрта яшар колхозчи. — Қорақош, хушчақчақ йигит бултур ҳам келган эди, кўкрагида олтин юлдузи бор, звено бошлиғи экан. Алижонни кўп сўради, кета-кетгунча «Ўғлонни кўролмас эканман-да» деб афсусланди.

— Мусобақадош камчилигингни кўрсатиб, ётиғи блан шунақа маслаҳат берса-да, барака топқурлар «тажрибаларингизни ўргандик, раҳмат» деб қўйишади тағин. — Шерматота Шокиракага қараб бир нарсани эслатгандек илжайди. — Бир вақтлар ҳам хўп мусобақа бўлар эканда, ба'зи кишилар қилдан қийиқ ахтаришарди. Эсингизда борми?

— Ҳа. роса боплаганда. — Шокирака бошини сарак-сарак қилганча, қотиб-қотиб кулар эди.

— Нима бўлган? — бир колхозчи сўради.

— Эй, ўтиб кетган гап.

— Айтинг-айтинг.

Бошқалар ҳам қизиқиб, Шокираканинг оғзига тикилдилар. Шерматота ҳам кулар экан:

— Айтиб беринг эшитишсин, — деди.

— Урушдан анча илгари, ўзаро текшириш бригадаси блан Фарғонага борганман, деб воқиани бошлади Шокирака — яхшилаб кутиб олишди, қаерга борсанг оёғингнинг тагида битта қўйни кўтариб уриб сўяди. Бир далани айланиб иккинчисига ўтсанг дастурхоннинг устидан чиқасан (ўша вақтда такаллуфга шунақа зўр берилар эди). Бизнинг чекимизга Марғилоннинг атрофидаги колхозлар тушди. Шаҳарга яқин ердаги колхознинг даласини айланиб кўриб, жуда кўп камчиликни топдик, чанқаган ғўза ҳам, ўт босган ғўза ҳам шу ерда экан. Айтмасдан илож бўлмади. Районда бўлган мажлисда шу колхозни танқид қилиб қолдим. Ўша колхознинг ҳосилот совети камчиликни сра бўйнига олмай мажлисда тоза шовқун кўтарди. Кейин билсам у районда жуда эрка экан. Мен билмай қолибман. Колхозда у вақтда ҳозиргидек легковой машина йўқ. Извош бор эди. Извошга раис бир умр тушмай, нуқул ҳалиги ҳосилот совети юрар экан, ўзи ҳосилот совети-ку «менинг раисим» деб гапиради.

— Хуллас текширишни тугатиб, Тошкентга қайтдик, орадан бир ҳафта ўтар-ўтмас Фарғонадан бизга ҳам текшириш бригадаси келди. Бригадада ўша ҳосилот ҳам бор экан. Менинг танқидим жуда ўтиб кеткан экан чоғи, районимни, колхозимни, отимни ёзиб олиб, «хап санимни» деб қўйган экан. Областьда «мени ўша районга юборинг» деб туриб олибди, районга келганда бизнинг колхозни танлабди, колхозга келиб менинг бригадамни суриштирибди. У вақтда мен Назирвойнинг ерида бригадир эдим. Бир вақт келиб қолди.

Шокирака гапини тўхтатиб яккаш кулар, неча йил илгари ўтган воқиа ҳозиргина рўй бергандек уялар эди.

— Хўш нима қилди?

— Эй, қилганча қилган, — деди Шокирака, — колхозимизда бир ярим кун турган бўлса, мени ҳам тинчитмади, ўзи ҳам тинчимади. Ҳеч ким блан иши йўқ. Мени маҳкам ушлаб олган, ёнидан бир қарич нари силжитмай, ҳарбир картани эгатма-эгат кўриб, нуқул камчиликни қидиради. Ғўзани жуда ишлаворган эдик. Тирноқдан кир излайди, битта ўт топиб қолгудек бўлса ҳар гапни қиладики, илон пўст ташлайди: меҳмон, бир нима деёлмайман. «Хўп-хўп тузатамиз» деб қўл қовуштириб юрибман. У бўлса, борган сари авж қилади. Қўйингки сўкади ҳам.

— Энг охири, — Шокирака айтишга ўзи уялиб Шерматотага, сиз айтиб беринг қолганини, — деди.

— Айтаверинг ўзингиз.

— Сиз айтинг. — Шокирака отанинг сўзлашини кутар экан ўнғайсиз ҳолда эди.

— Текшириш бригадаси кетишга отланди-ю, — деди Шерматота, — Шокирвой блан ҳалиги меҳмондан дарак йўқ. Овқатни еб бўлибмиз ҳам булар келмайди. «Келиб қолар — келиб қолар» блан ярим соатдан мўлроқ кутишди. Ахир бўлмагач мен ўзим Шокирвойнинг бригадасига бордим. Ҳамма ёқни қидириб, Бўзсувнинг ёқасидаги бўлтак борку, ҳозир Назирвой мош экқан, ўша ердан топдим. Чамаси икки дўст роса юришиб, ахири ҳосилот ўша ерда ўт босган ғўзани топган.

Шерматота кулгиси қистаб Шокиракага қаради. Шокирака бўлса қизариб, ерга қараганча ўлтирар эди. Колхозчилар отанинг оғзига тикилган эдилар.

— Шокирвой зўр бериб кетмон чопмоқда. Терлаб-пишиб кетган. Меҳмон бўлса икки қўлини орқасига қилиб уёқ-буёққа юрар эди. Ҳеч дам олдирмапти. Ўт босган четкай уч сотихча келар эди. «Шу ерни бўлмагунингча сенга ҳам, менга ҳам ҳеччаёққа жилиш йўқ» дебди. Борсам аҳвол шу. Қоронғу тушиб қолган. Ялиниб-ёлвориб Шокирвойни зўрға кутқариб олибман.

— Жуда қизиқ иш бўлган экан-ку.

— Шундан — шунга Шокиракамни кетмон чоптиргани келган экан-да, — бир қиз ғаши келиб деди.

— Шуни айт қизим — шу одам ҳали ҳам бормикин ота? — Шокирака қизиқиб сўради.

— Анча қариб қолган бўлса керак. Ғирт оми эди. Ҳозир ишламайди деб эшитаман.

— Мана, кечагина кўрдиларингиз, — деди сўзида давом этиб Шерматота — Озарбайжонлилар даламизни айланиб, ҳамма ишимизни кўриб чиқди. Берган маслаҳатларини қаранг, отангиз ҳам бунақа ёрдам қилмайди. Бултур Озарбайжонга борганимда бир колхозда бўлдим. Пахтани жуда ишлаворипти. «Ишингизга биз қойилмиз» десам, звено бошлиғи ёш жувон «меҳмонота, ютуғимизни қўяверинг, камчилигимизни кўрсатинг, ёрдамингизга муҳтожмиз» дейди. Ўша жувондан ҳали-ҳали хурсандман. Мусобақа, ёрдам бунақа бўптида.

Ғуломжон суҳбатни бошдан-оёқ жуда қизиқиб тинглади, дўстлик, ҳамкорлик, танқид деган сўзлардан чуқур ма'нони англади. Кечқурун нима юмуш блан дир идорага чиққанда Солибек блан Муҳаммаджонов правление эшиги олдида сўзлашиб турган эдилар. Солибек унга:

— Алижон сенга ҳам салом айтипти, хат ёзиб юбордим, — деди.

— Раҳмат, яхши дам олаётган эмишми, мендан ҳам салом айтдингизми?

— Айтдим-айтдим, — деди Солибек у Ғуломжоннинг товушида меҳрибонлик оҳанги борлигини англади.

XX

Алижон ҳақиқатан колхоз правлениесидан уч-тўрт кунга рухсат сўраган эди. У, туғилган қишлоғини кўрмоқчи ва шу баҳонада касалхонага опаси блан келган қизнинг кимлигини билмоқчи эди. Лекин колхоз правлениеси путёвка бериб, дам олиш уйига жўнатди. Дам олиб қайтгач, мавруди бўлмай, опасиникига бориши кейинга сурилди.

Бир куни Алижон гузарга чиқиб, қаёққа боришини билмади. Бирор жойда хордиқ чиқаришни кўзлаган бўлса ҳам, кўнгил тортар киши учрамагани учун кутубхонага кириб китобми, газетами ўқимоқчи бўлиб турган эди, Солибек келиб қолди.

— Бўшмисиз, Алижон?

— Ҳа, бўшман.

— Юринг бўлмаса, сизни бир ерга олиб бораман.

— Қаёққа?

— Юраверинг, кейин биласиз.

Солибек олдин, Алижон кейинда тўғри Шарофатхоланинг уйига бориб тўхтадилар.

— Хола сиз блан мени бирнеча кундан бери сўратади, — деди Солибек.

— Яна тўй жанжали экан-да, — Алижон кулди.

— Шунақа бўлса керак, албатта, — Солибек эшикни очиб ичкарига қарадида, «келаверинг» деди.

Эшикдан кираверишда кичик ҳовуз бўлиб, атрофидаги зич толлар супага қалин соя солиб туради. Ҳовузнинг бир бурчагидан тушаётган сув, иккинчи бурчагидан кўчага чиқиб кетаётир. Тол сояси ва сувнинг шабадаси бирга қўшилиб, ҳозирги иссиқ кунда кишига ҳузур бағишлайди.

Шарофат холанинг уйида мева дарахтлари бошқа колхозчиларникига қарагандa кўпроқ; Олма, шафтоли, нашвотининг бирнеча хилидан бор. Буларни Мирпўлатнинг ўзи ҳарқаердан олиб келиб пайванд қилган. Ҳатто пайванди узумни ҳам шу ерда кўришга тўғри келади.

Супага шолча ёзилиб, кўрпача солиғлиқ эди. Солибек блан Алижон кўрпачага ўлтирганларида Шарофатхола уларни кўрмаганди. Бирдан кўзи тушиб, югуриб келди-да, «хуш келибсиз» қилиб дастурхон ҳозирлаш тараддудига тушди. Уйда бошқа ҳеч ким кўринмас эди.

— Мирпўлат қани, хола? — Солибек узум узгани пичоқ, патнис кўтариб ишкомга кириб кетаётган Шарофатхоладан сўради.

— Бир ерга дарров бориб келаман деб чиқиб кетган эди. Шу вақтгача дараги бўлмади.

Солибек парёстуқдан бирини Алижонга узатгач, бирини қўлтиғига қўйиб, ёнбошларкан сўради:

— Қалай, дам олиш уйида зерикмадингизми?

Алижон дўстининг саволига «зерикиш қаёқда дейсиз» дедию, Қосимов ҳақида эшитганларини айтиб беришнинг пайти эканлигини пайқади:

— Қосимовнинг ким эканлигини сиз билмаган бўлсангиз керак. Мен унинг ҳақида қизиқ гапларни эшитиб ҳайрон қолдим.

— Қани-қани, айтингчи, — Солибек жуда қизиқиб Алижоннинг оғзига тикилар эди.

— Дам олиш уйида, — деди Алижон, — машинасозлик заводининг бир ишчиси блан бирга бўлдим. Қосимовга қўшни бўлар экан, ўзи анча ёшга бориб қолган бўлса ҳам серзавқ, жуда хушчақчақ. Шундай дилкашки, худди кўнглингдагини топиб гапираётганга ўхшайди. Бир кун келади, ўшанда ўзингиз ҳам тан берасиз.

Солибек Алижоннинг Қосимов устидаги гапга кўчишини сабрсизлик блан кутар эди:

— Хўш, ундан кейин?

— Ўша ишчи колхозимизнинг номини эшитиб Қосимовни сўраб қолди. Мен бошда қариндошлиги бўлса керак, деб ўйладим. «Улфатчилик қилишиб турасизларми» деб суриштирди. Мен шунчаки таниш эканимни айтдим. Уёқ-буёқдан айлантириб ҳаммасини билиб олгач, Қосимовнинг кимлигини гапириб берди. Отасини «Қосим шайтон» дер эканлар, растада катта атторлик дўкони бўлар экан. Пулдор одам бўлса ҳам умри алдам-қалдамлик блан ўтган экан. Шокир Қосимов отасидан бир тук ўзга эмас дейди, ҳар замонда шаҳарга тушиб қолганда отасининг улфатлари унинг юриш-туришини кўриб, «ё, товба, Қосим шайтоннинг ўзгинасия, отаси туфлаптию, бу босипти» дейишармиш.

— Тўғри ,шайтоннинг ўзгинаси. — Солибек ма'нолик қилиб кулиб қўйди. Алижон давом этди:

— Чамаси хотин, болалари борлигини бу ердагилардан яширса ҳам керак.

— Хотин, боласи бормишми?

— Хотини, тўрт боласи бормиш, уларга қарамасмиш.

Солибекнинг юзида нафрат аломати пайдо бўлди. Алижонга секин қаради-да ундан, андеша қилди шекилли, оғзига келган гапни дарров гапираолмади.

— Бола-чақаси бўла туриб бировнинг қизига...

Алижон Солибекнинг нима демоқчи эканини билолмай ҳайрон бўлди.

— Сиз дам олиш уйида эканлигингизда, — деди Солибек ўнғайсизланиб, — Қосимов Лолахонга хат ёзиб муҳаббат изҳор қилипти.

Алижон титраб кетди. Томоғига бир нарса тиқилгандек бўғуқ ва яримузуқ товуш блан сўради:

— Лолахон нима деб жавоб берибди?

— Нима дер эди. — деди Алижоннинг ҳаяжонини босиш учун парвосизлик блан Солибек, — ўзи дугоналарига ўқиб бериб шармандасини чиқарибди. Қизлар олдидан ҳам, орқасидан ҳам «куёв-куёв» деб майна қилишадиган бўпти.

Шарофатхола дастурхон ёзиб, узум, тарвуз қўйди-да «сизлар еб ўлтиринглар» деб ўчоқ бошига кетди. Солибек нондан ушатиб, тарвузни икки палла қилди-да, бир палласини Алижоннинг олдига суриб қўйди.

— Одам балоси ичда деган гап жуда тўғри экан. Учрашганда шундай мулойим супурги бўлиб кетадики, унча-мунча одам лақ этиб учиб, бундан яхши йигит бўлмаса керак, деб ўйлайди.

— Ғуломжончи, ахир.

— Ҳа, айткандек бу гапни эшитинг,— Солибек Алижонга тиззасини яқин суриб қимирлаб қўйди. — Бундан уч кун илгари Ғуломжон Қосимов блан бирга бир ерга меҳмондорчиликка боришган экан. Ғуломжон эрталаб турса соати йўқ эмиш.

— Соатни Қосимов ўғирлаган демоқчимисиз? — Алижон ҳайрати ортиб сўради.

— Ким ўғирлайди бўлмаса, ундан илгари ҳам бир ерда бирга бўлганларида шунақа бўлиб Ғуломжоннинг пули йўқолган экан.

Алижон қўлида бир кесим тарвуз ушлаганча бошини сарак-сарак қилди. У сра ишонгуси келмас эди.

(ДАВОМИ БОР).

* Боши газетамизнинг 7, 10, 12, 19, 24 сентябрь, 5, 8, 9, 22 ва 27 октябрь сонларида.

Сатира ва Юмор

КИМ КЕТДИ?..

Қани, айтинг ким кетди?
Ҳар минутнинг қимматин,
Сезиб туриб, атайин,
Сабабсиз ишдан қолиб,
Ўзни ғўлликка солиб,
Жағни таңғиб, юзин боғлаб,
«Оҳ» деб «нажот» сўроғлаб,
Докторга «бемор» кетди.

Қани, айтинг ким кетди?
Ҳашарчи бор, бўлар деб,
План ўзи тўлар деб,
Парво қилмай қўл силтар,
Ба'зи бир колхозчилар,
Молин қопига жойлаб,
Тун-саҳар пайтин пойлаб,
Йўрғалаб бозор кетди.

Айтинг яна ким кетди?
Бригадир — «Холмат ақанг»,
Тунда у келиб аранг,
Кўп ичган, жуда гаранг,
(Бегам бошлиқни қаранг!)
Кундузи иш қилмайин,
Қилган ишин билмайин,
Қаттиқ уйқуга кетди.

Қани, айтинг ким кетди?
Бир этак пахта териб,
Табельчига топшириб,
Гердайиб, хўп керилиб,
Лақмаликка берилиб,
Бирор қулай жой истаб,
Мизғиб олишни қистаб,
Ялқовлар уйга кетди.

Қани, айтинг ким кетди?
Оқолтинни термасдан,
Халққа ёрдам бермасдан,
Тонг чоғи — эрта туриб,
Эру хотин шошилиб,
Совға-салом олишиб,
Дастурхонни тўлдириб,
Иш пайти тўйга кетди.

Мамасодиқ ҲУСАИНОВ.

Ғоз блан Товус

(Масал)

Ғоз бу йил жуда
Қувончга тўлди.
Ателье-модга
Директор бўлди.
Товус бичиқчи
Омади келди.
Ғоз атрофида
Югурди-елди.
Сиздан жужунни
Ўлчайди ортиқ.
Хўжайин ўғлига
Тикади фартуқ.
Бировдан бастонни
Қилади ўлжа.
Эрта-кеч юлишга
Тузади режа.
Ғоз дейди: «Менга
Ёқиб қолдингиз.
Кўнглимдагини
Пайқаб олдингиз».
Қийқириб, ноз-ла
Кулади Товус.
Газмолни «боплаб»
Бичади ҳануз.
• • •
Тиктирган шимнинг
Тор келса агар,
Фрибгар Ғоз-у,
Товус жавобгар.

Қ. МУҲАММАДЖОН.

Рассом Н. Меламед.

Ўрмон хўжалигида кўп меҳнат талаб қиладиган ишлар машиналаштирилаётир

Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институтининг коллективи ўрмон хўжалигида кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаштириш йўлида катта иш олиб бормоқда.

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган механизатор Л. П. Крутиков конструкциясидаги комбинация қилинган эжекторли сеялка синовдан ўтказилди. Сеялканинг механизми «ГАЗ—69» автомобилига ўрнатилган. У, сочма усулдагина эмас, балки қаторлаб ҳам экаолади. Ернинг паст-баландликларига ва экиш усулига қараб бу механизм блан кунига 80 гектардан 160 гектаргача ерга дарахт уруғи экиш мумкин.

Синов натижасида аниқландики, янги сеялка чўлларда иҳота дарахтзорлари барпо этиш ишлари учун, шунингдек яйловларга кўпйиллик ўтлар экиш учун яхши мослаштирилган. Саксавул экишда бу механизмдан айниқса юқори унум блан фойдаланиш мумкин. Сеялка катоклари ёрдами блан экилган саксавул уруғи жуда яхши униб чиқади; шу блан бирга уруғ сарфлаш қарийб олти баравар камаяди.

Ҳархил дарахт ва буталардан қаламчалар қирқиш учун институт илмий ходими В. Д. Дергунов яратган станок ўрмон хўжаликларининг, колхоз ва совхозларнинг кўчатзорларида кенг равишда қўлланилади. Кўп меҳнат талаб қиладиган бу иш шу вақтгача қўл блан бажарилиб келинар эди. Тошкентдаги «Автотракtородеталь» заводида ишлаб чиқарилаётган бу янги станокнинг тузилиши жуда оддий. Бу станок ёрдами блан кунига 25 мингга яқин қаламча қирқиб, 12 ишчининг ишини бажариш мумкин.

Институт ходимлари мамлакатнинг марказий районларидаги корхоналар томонидан ишлаб чиқарилаётган янги дарахт ўтказиш агрегатларини ва дарахт қазиб олиш плугларини Ўзбекистон шароитида ишлатишга мослаштирмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Тарихий ёдгорликлар тикланмоқда

Партия ва ҳукуматимизнинг қарорига мувофиқ бундан бирнеча асрлар илгари қурилиб, узоқ йиллар давомида ўзининг асл кўринишини йўқотган Чорсудаги Кўкалдош мадрасасини шу йил қайта тиклашга киришилди.

Мадрасанинг қайта тиклаш проектини архив материаллари ва мадрасанинг ҳозирги кўринишига асосан архитектор К. С. Крюков ишлаган.

Қайта тиклаш ишларида Қўқондаги тарихий ёдгорликларни қайта тиклашда иштирок этган кекса усталардан Тўлаган Дониёров ва Жўра Шукуровлар қатнашмоқдалар. Мадрасанинг айрим жойларини қазилганда рангли, сирланган, ёзувлар ёзилган сопол, ғиштлар ва турли китоблар топилган. Топилган плиталарнинг бирига «Бу иморат сарой бекларидан лашкарбоши Кўкалдош томонидан қурилган» деб ёзилган. Бу XIV аср Темур подшолиги даврига тўғри келади. Мадрасанинг бош пештоқи учун керакли мозаик ғиштларни (рангли сирланган ғиштлар) самарқандли усталар ишламоқда.

Мадрасанинг қайта тикланиши учун давлат томонидан 3 миллионга яқин маблағ ажратилган. Қайта тиклаш ишлари 1955 йилнинг ёзида тамом бўлади.

Ф. ТУРСУНОВ.

Суратда: Тошкент шаҳар Ленин районида янги қурилган ҳаммом.
Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

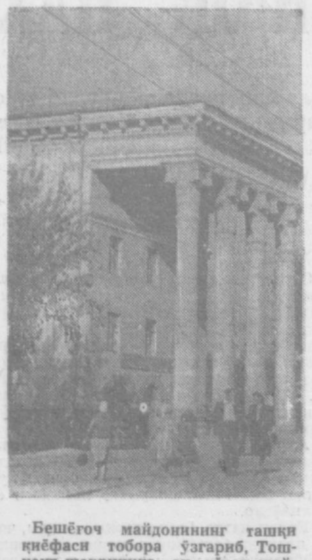

Бешёғоч майдонининг ташқи қиёфаси тобора ўзгариб, Тошкент шаҳрининг энг гўзал жойларидан бирига айланмоқда. Бу ерда яқин ўтган йиллар ичида ҳашаматли уй-жой биноси, гастроном магазинлари қад кўтарди. Майдон атрофида шу кунларда ҳам катта-катта биноларнинг қурилиши давом этмоқда. Булар майдон ҳуснига ҳусн қўшмоқда. Суратда: Бешёғоч майдонида янги қурилган уй-жой биносининг фасади.

В. Лейн фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Тарих музейида

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг тарих музейига коллектив бўлиб экскурсияга келувчилар сони кўпайиб бормоқда. Экскурсиячилар музейдаги қадимги ёдгорликлар ва ўзбек халқининг тарихи блан кенг танишаётирлар.

Ҳозир музейда Совет Ўзбекистонининг 30 йиллик юбилейи шарафига тайёргарлик ишлари кенг олиб борилмоқда. Яқинда музей ходимлари республикамизнинг 30 йил ичида турли соҳаларда эришган ютуқларини акс этдирувчи кўчма фотовиставка ташкил қилдилар.

Шунингдек, музей ходимлари жойларда «Социалистик Ўзбекистон республикасининг хотин-қизлари» ва «Ўзбекистон ССРда фан ва маданиятнинг ривожланиши» каби темаларда лекциялар ўқиётирлар.

Н. Г. Чернишевский хотираси

Область маданият бўлимига қарашли «Октябрь» кутубхонасида буюк рус революционери ва танқидчиси Н. Г. Чернишевскийнинг вафотига 65 йил тўлган кун кенг нишонланди. Танқидчининг ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида суҳбатлар ўтказилди.

Кутубхонанинг ўқув зали Чернишевскийнинг рус ва ўзбек тилида босилган асарлари ва фотоҳужжатлардан иборат виставка ташкил қилинди. Виставкада Чернишевскийнинг «Нима қилмоқ керак?» романи, «Пролог» номли повести, публицистик асарлари, философияга доир китоблари, унинг материалистик дун'ё қарашлари ва адабий фаолияти ҳақида ёзилган йирик сиёсий ҳамда илмий асарлар бор. «Чернишевский иш устида», «Чернишевский диссертация ёқламоқда», «Бир группа ёшлар «Нима қилмоқ керак?» романини ўқишмоқда», «Чернишевский Некрасов олдида», «Чернишевский Шулгунов ва Михайловлар блан бирга», «Чернишевский сургунда» каби фотосуратлар ҳамманинг диққатини ўзига тортмоқда.

Т. УРУНОВ.

Тўқимачилар ўқимоқдалар

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг мингларча ишчилари турли ўқув юртларида та'лим олмоқдалар. Бу йил 60 дан ортиқ киши тўқимачилик техникуми кечки бўлимининг биринчи курсига қабул қилинган. Техникумда ҳаммаси бўлиб 166 киши ўқимоқда. Булар орасида мастер Герасимов, ип йигирувчи Чакурина каби илғор ишчилар бор. Завод ҳузуридаги ўрта мактабда эса 500 га яқин киши ўқиб турипти.

Кўпгина тўқимачилар Тошкент шаҳридаги ҳартурли сиртқи ва кечки олий ўқув юртларида, техникумларда, марксизм-ленинизм университетининг Комбинатдаги филиалида ўз билимларини оширмоқдалар. Хуллас комбинатнинг ҳар икки ишчисидан биттаси ўқиб турибди.

Исте'молчилар учун тирик балиқлар

Тошкентдаги балиқ магазинида шу кунларда балиқ савдоси қизғин бормоқда. Харидорлар сувда типирлаб турган тиллабанг, қорамтил тирик балиқларни мамнуният блан сотиб олмоқдалар.

Тошкент шаҳри Ватанимизнинг асосий балиқ овлаш районларидан анча узоқда бўлганлиги сабабли бу ерга балиқларни тирик ҳолда келтириш қийин эди. Ана шу қийинчиликларни назарга олиб, Тошкент қишлоқ районидаги Дамаччи деган жойда балиқ хўжалиги ташкил қилинган. Бу йил шу балиқ хўжалигида кўпгина балиқ етиштирилди. Бирнеча ҳафтадан бери бу ҳовузда етиштирилган турли хил балиқлар шаҳар исте'молчиларига тирик ҳолда келтириб сотилмоқда.

Н. НАСИМОВ.

БМТ Бош Ассамблеясининг тўққизинчи сессияси

МАХСУС СИЁСИЙ КОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 29 октябрь. (ТАСС). 25 октябрьда Махсус сиёсий комитет Жанубий Африка Иттифоқида ҳинд миллатидан бўлган кишиларнинг аҳволи ҳақидаги масалани муҳокама қилиб бўлди.

Бош Ассамблея 8 йилдан кўпроқ вақт давомида ўз сессияларида бу масалани муҳокама қилиб, шу ҳақда қарорлар қабул қилиб келмоқда. Броқ, Жанубий Африка Иттифоқи ҳукумати ба'зи мамлакатларнинг, асосан мустамлакачи мамлакатларнинг қўллаб-қувватлаб келаётганликлари натижасида, БМТнинг давлатларнинг ички ишларига аралашишдан иборат деб бу масала юзасидан қарор чиқариш ҳуқуқини танимай келганлиги сабабли Жанубий Африка Иттифоқидаги ҳиндларнинг аҳволи ҳақидаги масала ҳали ҳам ҳал этилмай қолиб келади.

Бош Ассамблеянинг саккизинчи сессиясида БМТнинг «холис хизмат» комиссияси та'сис қилинган эди. Ана шу комиссиянинг докладида айтилишича, комиссия ўз ишида муваффақият қозонаолмаган, чунки Жанубий Африка Иттифоқи ҳукумати комиссия блан ҳамкорлик қилишдан аввалгича бош тортган.

Дискуссия вақтида кўпгина делегатлар муҳокама қилинаётган масаланинг жиддий эканлигини кўрсатиб ўтдилар, чунки бу масала Жанубий Африка Иттифоқи ҳукуматининг БМТ Уставидаги асосий қоидаларни, инсон ҳуқуқлари декларациясини, шунингдек бу масала юзасидан Ҳиндистон ҳукумати блан Жанубий Африка Иттифоқи ҳукумати ўртасида тузилган халқаро битимларини бузиши блан боғлиқдир. Шу блан бирга Жанубий Африка Иттифоқидаги ҳиндларнинг аҳволи ҳамон ёмонлашиб бораётганлиги ҳам уқтириб ўтилди. Ҳиндларни камситиш борган сари кучаймоқда, шу сабабдан БМТ бу проблемани ҳал этишга ҳаракат қилмоғи лозим.

Комитетнинг мажлисларидан бирида сўзга чиққан СССР вакили Г. Н. Зарубин ўқтириб ўтдики, Бош Ассамблея бу соҳадаги куч-ғайратини давом эттириши ва Жанубий Африка Иттифоқида яшаб турган ҳиндларнинг аҳволини енгиллаштириш учун тегишли чораларни кўриши лозим.

Махсус сиёсий комитет кўпчилик 47 овоз блан резолюция проектини қабул қилди. Бу резолюция проекти Латин Америкасидаги 8 мамлакат (Аргентина, Бразилия, Куба, Эквадор, Коста-Рика, Салвадор, Гаити ва Гондурас) делегациялари томонидан тақдим этилган эди. Резолюция проектида, Ҳиндистон, Покистон ва Жанубий Африка Иттифоқи ҳукуматлари бевосита музокаралар йўли блан масалани ҳал этишга ҳаракат қилсинлар, деган истак билдирилади. Проектда, манфаатдор томонлар ўртасидаги проблемани енгиллаштириш мақсадида иккала томон бирор ҳукуматга, муассаса ёки шахсга мурожаат қилсин, деб ҳам тавсия қилинади. Резолюция проектида, башарти яқин олти ой ичида иккала томон битимга келаолмаса, БМТ бош секретари ўз томонидан юқоридаги мақсадлар учун бирор кишини тайинласин, шунингдек бош секретарь эришилган натижалар тўғрисида Ассамблеянинг яқинда бўладиган сессиясида ахборот берсин, деб ҳам таклиф этилади. Фақат Жанубий Африка Иттифоқи делегацияси бу резолюция проектига қарши овоз берди. Ўн делегация, шу жумладан Англия, Франция, Бельгия, Туркия, Голландия, Канада, Австралия делегациялари ва бошқа делегациялар овоз беришда бетараф қолдилар.

НЬЮ-ЙОРК, 29 октябрь. (ТАСС). Социал, гуманитар ва маданий масалалар блан шуғулланувчи комитет кишининг граждан ва сиёсий ҳуқуқлари ҳақидаги халқаро пактлар проектларини ва иқтисодий, социал ҳамда маданий ҳуқуқлар пакти проектини муҳокама қилишга киришди. БМТнинг киши ҳуқуқлари ҳақидаги масала блан шуғулланувчи комиссияси тайёрлаган икки халқаро шартнома ана шундай деб аталади. Бу икки шартнома кишининг меҳнат қилиш, соғлиғини сақлаш, социал-та'минот ҳуқуқи каби, давлатни бошқаришда қатнашиш ҳуқуқи каби, эркаклар ва хотин-қизларнинг ҳуқуқда тенглиги э'тироф қилиниши, камситишнинг ҳамма турлари тақиқланиши ва бошқа шу каби асосий ҳуқуқларини та'минлаш учун давлатлар, я'ни келгусида бу пактларда қатнашувчи давлатлар ўз зиммаларига олишлари лозим бўлган тадбирларни ўз ичига олади. Комитет ҳозирги сессияда бу пактлар юзасидан умумий дискуссия ўтказишга ва сўнгра уларни моддама-модда муҳокама этишга қарор қилди.

Комитетда қизиб кетган умумий дискуссия вақтида мустамлакачи давлатларнинг вакиллари тақдим этилган проектлардан бирқанча прогрессив қоидаларни, масалан, халқлар ва миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилашлари ҳуқуқидан иборат асосий ҳуқуқни чиқариб ташлашни таклиф этдилар. Ҳолбуки, халқлар ва миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилашлари ҳуқуқи амалга оширилмасдан туриб, бошқа сиёсий, граждан ва социал ҳуқуқлардан фойдаланишлари мумкин эмас. Мустамлакачи давлатларнинг вакиллари, давлатлар иркий ва миллий камситишни қонун йўли блан ман' қилишлари лозим, деган қоидаларнинг пактларга киритилишига ҳам э'тироз билдирдилар. Мустамлакачи давлатларнинг вакиллари киши ҳуқуқлари ҳақидаги пактларнинг қоидаларини мустамлака халқларига нисбатан қўлланишга йўл қўймайдиган бирқанча писандаларни ҳам таклиф этдилар.

Мустамлакачи давлатларнинг вакиллари томонидан тақдим этилаётган, ва пактларни ёмонлаштиришга қаратилган бу хил таклифларга кам тараққий этган мамлакатларнинг вакиллари қарши чиқмоқдалар.

Масалан, Саудия Арабистони вакили Барудий ўз нутқида пактларда прогрессив қоидаларни, жумладан халқлар ва миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқи тўғрисидаги моддани сақлаш зарурлигини уқтириб, «киши ҳуқуқлари ҳечқаерда мустамлака территорияларидаги сингари кўп поймол қилинаётгани йўқ» деб кўрсатди. Барудий, бу қоидалар ўз мустақилликлари учун курашаётган Жазойир, Тунис, Марокаш ва бошқа мамлакатлар халқларининг интилишига жавоб беради, деди.

Афғонистон делегати Пежвак пактнинг асосий қоидалари энг кам талабларни ўз ичига олади ва улар қабул қилинишлари керак, токи ҳозирги вақтгача ҳечқандай ҳуқуқларга эга бўлмаган бирқанча мамлакатлардаги миллионларча киши учун инсоннинг энг оддий ҳуқуқлари гарантия қилинган бўлсин, деди. Пежвак мустамлакачи мамлакатлар вакилларининг нутқларига тўхталиб, уларни ба'зи делегацияларнинг киши ҳуқуқлари ҳақидаги масалада Бош Ассамблея қарорига итоат қилишни ўжарлик блан истамаётганликларини кўрсатувчи «ўринсиз» нутқлар деб атади. Саудия Арабистони вакилидек Афғонистон вакили ҳам ўз нутқининг анча катта қисмини дин эркинлиги ҳақидаги ва мусулмон мамлакатларида ҳархил миссионерларнинг фаолиятини тўхтатиш зарурлиги ҳақидаги масалага бағишлади.

Совет Иттифоқи вакили А. А. Фомин та'кидлаб ўтдики, БМТ Уставидаги принципларни назарда тутиб, пактларнинг проектлари қуйидаги асосий талабларга жавоб бериши лозим: пактлар шундай ифода қилинишлари керакки, кишининг ҳуқуқларига демократия, давлат суверенитети ва давлатларнинг сиёсий мустақиллиги принципларига мувофиқ равишда ҳарбир кишининг қайси ирқдан, қайси миллатдан, тоифадан бўлишидан, диний э'тиқодидан, қайси тилда гапиришидан ва жинсидан қат'и назар ҳурмат қилиш та'минлансин. Пактларнинг проектлари киши ҳуқуқларини э'лон қилибгина қолмасдан, балки давлатларнинг конкрет мажбуриятларини ҳам ўз ичига олишлари керак, токи уларни ҳарбир мамлакатнинг иқтисодий, ижтимоий ва миллий хусусиятларини назарга олиб амалга ошириш та'минлансин.

СССР вакили халқлар ва миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқи тўғрисида БМТнинг киши ҳуқуқлари масаласи блан шуғулланувчи комиссияси томонидан СССР делегациясининг таклифи блан қабул қилинган моддадаги қоидаларни қувватлади, шунингдек пактларнинг проектларидаги қоидаларни ўз-ўзини идора қилмайдиган территорияларга, васийликдаги территорияларга, мустамлака территорияларга нисбатан ҳам ҳечқандай чекловсиз ва мустасносиз албатта жорий қилиш тўғрисидаги моддани пактларнинг проектларида сақлашни қувватлади.

Совет делегати проектлардаги бошқа бирқанча прогрессив қоидаларнинг ҳам қабул қилинишини қувватлаб чиқди.

СССР вакили ўз сўзининг охирида, СССР делегацияси киши ҳуқуқлари ҳақидаги пактлар проектларини муҳокама қилиш учун асос сифатида қабул қилишга тайёр, чунки улар бирқанча прогрессив қоидаларни ўз ичига олади, деди.

Венесуэла, Коста-Рика ва Бирма вакиллари ҳам бу пактларни қувватладилар. Комитет бу масалани муҳокама қилишни давом этдирмоқда.

ШВЕЦИЯ КОМПАРТИЯСИ РАИСИНИНГ ШВЕЦИЯ РИКСДАГИДАГИ БАЁНОТИ

СТОКГОЛЬМ, 29 октябрь. (ТАСС). Швеция Коммунистик партиясининг раиси Хильдинг Хагберг Рикстагдаги умумий мунозаралар вақтида нутқ сўзлаб, тўққиз давлат Лондон кенгашининг қарорларига тўхталиб ўтди ва Ғарбий Германиянинг қайта қуролланиши тинчлик ва Европанинг, шу жумладан Скандинавия мамлакатларининг осойишталиги учун хавфли эканлигини кўрсатди.

Ғарбий Германияни қайта қуроллантириш тўғрисидаги планлар амалга оширилган тақдирда, — деди Хагберг, — дания ва норвеж халқлари яқин вақтлар ичида Ғарбий Германиянинг қуролли кучларини ўз территорияларида жойлаштириш перспективаси олдида қоладилар, бу қуролли кучлар иккинчи жаҳон уруши вақтида Дания ва Норвегияда оккупантлар сифатида турган немисларнинг ўзи бўлиши эҳтимол.

Нотиқ Ғарбий Германиянинг қайта қуроллантирилишига, унинг Шимолий-Атлантик блокига қўшилишига рози бўлган Дания ва Норвегия социал-демократларининг сиёсатини «фожиали ва аянч» сиёсат деб атади.

Биз, — деди Хагберг ўз нутқининг охирида, — Швеция иттифоқларда қатнашмаслик йўлидан бориши лозим ва Европада коллектив хавфсизлик вужудга келтирилиши Швециянинг манфаатларига мос келади, деб ҳисоблаймиз.

Ғарбий Германиянинг ремилитаризация қилинишига қарши, тўрт буюк давлатнинг музокаралари учун ГКП правлениесининг баёноти

БЕРЛИН, 29 октябрь. (ТАСС). АДН агентлиги қуйидаги хабарни билдирди: 27 октябрьда Германия Коммунистик партияси (ГКП) правлениеси секретариатининг мажлиси бўлди. Мажлисда Париж битимлари ва Совет ҳукуматининг герман масаласини тинч йўл блан ҳал этиш тўғрисидаги кейинги нотаси муҳокама қилинди. Ахборот э'лон қилинди. ГКП правлениесининг секретариати бу ахборотда Парижда имзоланган шартномаларнинг амалга оширилиши Германияни тинч йўл блан бирлаштиришни узоқ вақтга кечиктириб қўяр эди, деб билдиради. Совет Иттифоқининг янги нотаси эса, дейилади ахборотда, немис халқига шу йилнинг ўзидаёқ миллий бирлигини тиклаш имкониятини беради.

«Бизнинг немис халқимиз Германия сиёсатини ривожлантиришдаги икки йўлдан бирини танлаб олиши керак дейилади ахборотда, — биринчи йўл Германияни меҳнаткашлар учун келиб чиқадиган ҳамма оғир оқибатлари блан бирга қайтадан қуроллантириш, оккупациячи қўшинларни Ғарбий Германияда 1998 йилгача қолдириш, Германиянинг хавфли бўлган парчаланишини янада кучайтириш ва уруш хавфини кучайтириш йўлидир. Иккинчи йўл эса, ватанимизни эркин умумгерман сайлови ўтказиш йўли блан тинч асосда бирлаштириш ва оккупациячи қўшинларни олиб чиқиб кетиш йўлидир. Совет ҳукуматининг нотасида ана шу иккинчи йўл таклиф этилган».

ГКП правлениеси ўз баёнотининг охирида барча меҳнаткашларни бундестаг депутатларидан бу шартномаларни рад этишларини талаб қилишга ва тўрт давлат музокараларини бошлашни талаб қилишга чақиради.

СССР қишлоқ хўжалик ходимлари делегациясининг Германия Демократик Республикасида бўлиши

БЕРЛИН, 29 октябрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг беш йиллиги муносабати блан Германия Демократик Республикасида меҳмон бўлган совет қишлоқ хўжалик ходимлари делегацияси бугун Берлиндан Москвага жўнаб кетди.

Колхоз раисларидан, МТС директорларидан, машина-трактор бригадаларининг ишчиларидан, юқори ҳосил усталаридан, донгдор чорвадорлардан иборат совет делегациясининг а'золари ГДРда бўлган вақтларида республиканинг турли округларидаги қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперативларида ва халқ хўжаликларида бўлдилар, турли қишлоқ хўжалик иншоотларини кўздан кечирдилар, Германия Демократик Республикасидаги деҳқонларнинг иши ва турмуши блан танишдилар.

Совет делегациясининг а'золари жуда кўп суҳбатларда Совет Иттифоқида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар ҳақида сўзлаб бердилар.

Ҳиндистон бош министри Нерунинг Хитойда бўлиши

ПЕКИН, 29 октябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Ҳиндистон бош министри Неру ва унинг ҳамроҳлари ўз юртига қайтиб кетаётганларида йўл-йўлакай Нанкинда ва Шанхайда бўлдилар. Нанкинда Неру Сунь Ят-сен мавзолейини бориб кўрди ва гулчамбар қўйди. Шанхайда Неру шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари блан танишди. 27 октябрь кечқурун Шанхай шаҳар бошлиғининг ўринбосари бош министр Неру шарафига қабул маросими ўтказди.

28 октябрь эрталаб Неру ва унинг ҳамроҳлари Сунь Ят-сеннинг илгариги резиденциясини томоша қилдилар, шунингдек Шанхайнинг бирқанча корхоналарида бўлдилар. Шу куни кечқурун Неру поездда Ханчжоуга жўнаб кетди.

РУМИНИЯДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ УЧУН КАДРЛАР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

БУХАРЕСТ, 29 октябрь. (ТАСС). Илгариги вақтда Руминияда 30 қишлоққа бир агроном тўғри келар эди. Халқ ҳокимияти йилларида қишлоқ хўжалиги учун кадрлар тайёрлаш соҳасида катта ишлар қилинди. Мамлакатнинг олий қишлоқ хўжалик ўқув юртлари 1948 йилдан буён 7 минг агроном ва ветеринария врачи тайёрлаб чиқардилар, бу эса буржуа-помешчиклар режими вақтида 30 йил мобайнида тайёрлаб чиқарилганидан деярлик икки баравар кўпдир. Ҳозирги вақтда Руминияда ҳар 3—5 қишлоқда агроном, чорвачилик мутахассиси ва ветеринария врачи ишлаб турипти.

Ўтган йили қишлоқ хўжалик техникумлари 4700 дан кўпроқ мутахассис тайёрлаб чиқарди. Ҳолбуки 1944 йилда техникумларни фақат 60 киши тамомлаб чиққан эди.

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ ИТАЛИЯДА СУВ ТОШҚИНИДАН ЗАРАР КЎРГАН МЕҲНАТКАШЛАРГА ЁРДАМИ

ВЕНА, 29 октябрь. (ТАСС). Жаҳон касаба союзлари федерациясининг секретариати Салерно (Жанубий Италия) областида сув тошқинидан зарар кўрган аҳолига ёрдам бермоқ учун Италия Умумий меҳнат федерациясига 5 миллион лира маблағ беришга қарор қилди.

ЭРОНДА ОППОЗИЦИЯЧИ АРБОБЛАР ТА'ҚИБ ҚИЛИНМОҚДА

ПАРИЖ, 29 октябрь. (ТАСС). Франс-Пресс агентлиги мухбирининг хабар беришича, Эрон аппелляцион ҳарбий суди Мосаддиқ ҳукуматида ташқи ишлар министри бўлган Хусайн Фотимийга ўлим жазоси бериш тўғрисидаги ҳукмни шунингдек 17-нчи чақириқ мажлиснинг депутатлари Шоеған ва Разавийга умрбод каторга ишлари жазоси бериш ҳақидаги ҳукмларни тасдиқлаган.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда бугун Тошкентда ва областьда ҳавонинг очиқ бўлиши кутилади. Температура 19 — 21 даража иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 31/X да кундуз ва кечқурун, 2/XI да кечқурун **Май тўкилди.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. Н. **Корниловнинг хайрлашув гастрольлари.** Атракцион — **«Ўргатилган ҳинд филлари ва туялар».** Бугун **3 марта томоша** кўрсатилади. Томошалар кундуз 1,4 ва кеч 8 да бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли (кечқурун), «ИСКИРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги ҳинд бадиий фильми **Довул.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 2 да Ленин 1918 йилда.

ПУШКИН номли — **Икки бигха ер.**

НАВОИЙ номли — кундуз **Тоғлар орасидаги застава.**

«Средазшахтострой» трестининг Тошкент қурилиш бошқармасига

МОТОВОЗЧИ КЕРАК

Ишҳақи ўзаро келишилади.

Мурожаат учун адрес: Қизил партизан кўчаси, 1-нчи уй, телефон — 34-282 10-нчи трамвайнинг («Рабочий городок» остановкаси).

Шайхантавур проезд. 5-нчи уйда турувчи **Сафо Бақоевнинг** шу уйда турувчи Тамара Михайловна Киселёвадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими—135. Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 08084. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1478.